

Čtvrtletník obce Vrané nad Vltavou

206 4/2020

Zrcadlo

*Šťastné a veselé
Vánoce a hlavně
mnoho zdraví
v novém roce 2021*

ZRCADLO SLAVÍ 55. NAROZENINY

FOTOREPORTÁŽ ZŠ – VÝTVARNÁ SOUTĚŽ 7. A

OBSAH

SLOVO NA ÚVOD

Aleluja	3
---------------	---

ZPRÁVY Z RADNICE

Slovo starostky	3
Výsledky krajských voleb 2020	4
Zpráva o činnosti obecní policie Vestec.....	5

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

Vítání občánku, blahopřání, kondolence ..	11
---	----

ZE ŽIVOTA OBCE

Zprávy z MŠ	12
Ze života základní školy.....	13
ZUŠ.....	19
Stará škola.....	21
Skauti.....	22
Sbor Sv. Jiří – 25 let.....	24
Seniorek	26
Novinky z „Tatranu"	27

VÁNOCE

Biblický příběh narození Ježíše.....	28
Vánoční postavy	30
Vánoční zvyky a pověry.....	32
Malířka Marie Fischerová-Kvěchová	38

OD NAŠICH DOPISOVATELŮ

Povídejme si	42
Asijská zelenina po éře koronaviru	43
Ptáci a zahrada.....	44
Jak si zpříjemnit čas.....	46

HISTORIE

Z kroniky obce.....	48
Vladislav Vančura.....	49

PEL-MEL

Citáty – Vánoce a nový rok	51
----------------------------------	----

PŮLNOČNÍ

Text: Jaromír Švejdík

Hudba: Jaromír Švejdík, Dušan Neuwerth, Jan P. Muchow (Umakart)

Zpěv: Václav Neckář

*Jedu domů po trati, jedu přes kopce,
za okny padá, padá sněh, budou Vánoce,
chmury, trable, starosti, nechal jsem ve městě,
už slyším lidi na půlnoční zpívat v kostele,
aleluja, alelu - ja.
Ježíš na kříži ztrápený občas se usměje,
na ty, co v zázrak uvěří, na ty co zpívají,
aleluja, aleluja.*

*R: Beránku náš na nebesích,
stůj při nás, až přijde tma,
aleluja, alelu - ja.
Stojím v prázdném kostele, hvězdy nade mnou,
z kříže zbyl jenom stín, ale přesto slyším,
aleluja, aleluja.*

*R: Beránku náš na nebesích,
stůj při nás, až přijde tma,
beránku náš na nebesích,
neopouštěj nás, až začnem se bát, bát.*

Aleluja, alelu - ja, aleluja, alelu - ja, aleluja...

SLOVO NA ÚVOD

ALELUJA...

Rok s magickým číslem 2020, na začátku roku jsem si říkala, copak nám asi pěkného přinese... ani ve snu by mě nenapadlo, jaký zvláštní rok to bude. Nyní jsme již na konci roku a stále je všechno jiné...

A tak tu máme adventní očekávání stále ještě v rouškách. Ale protože se těšíme na Ježíška, tak se v mezích norem připravíme na vánoční čas. Nebude chybět stromeček, cukroví, kapr a dárky. Ale hlavně je důležité prožít vánoční svátky v klidu a pohodě. Dětská očka musí zářit, nesmí chybět úsměv a radost.

Společně to vše zvládneme.

Opatrujte se a buďte všichni zdraví.

ReRa

ZPRÁVY Z RADNICE

SLOVO STAROSTKY

Vážení spoluobčané,

náš obecní vánoční stromeček už zase svítí, což nám dává jednoznačně najevo, že tu za pár dnů máme Vánoce a že se nezadržitelně blíží konec roku. Roku, který nebyl jednoduchý a každému z nás nějak zasáhl do života. Dovolte mi, abych Vám jménem svým a jménem všech zastupitelů a pracovníků obce popřála prožití šťastných Vánoc a v novém roce pevné zdraví, dobrou náladu, životní optimismus a hlavně vzájemnou toleranci a víru, že v roce 2021 bude lépe.

Dana Ullwerová, starostka obce

STRUČNĚ Z RADNICE

- Rada obce se sešla 10x, zastupitelstvo obce 2x.
- V listopadu byla dokončena projektová dokumentace na stavbu nového vodovodního přivaděče. Nyní se vyřizuje stavební povolení. Vzhledem k vysokým finančním nákladům na realizaci je současně připravována i žádost o dotaci.
- V souladu s novým zákonem o pohřebnictví byl zpracován nový hřbitovní řád, který rada obce schválila v říjnu.
- Státní plavební správa povolila Pražské paroplavební společnosti, a.s. provozování přístaviště na pravém břehu Vltavy v říčním km 73. Parníky plovoucí z Prahy na Slapy a zpět budou i v příštím roce zastavovat ve Skochovicích.
- Po ukončení provozu cukrárny v budově č.p. 148 v ulici Nádražní bylo vypsáno nové výběrové řízení na pronájem této obecní budovy. Nájemní smlouva s novým nájemcem byla podepsána dne 27. 11. 2020.
- Zastupitelstvo obce rozhodlo o odkoupení pozemků od Římskokatolické farnosti u kostela sv. Jakuba Staršího v Praze - Zbraslavi. Jedná se o pozemky, které se nachází v trase budoucího vodovodního přivaděče pitné vody.
- Obec obdržela rozsudek Krajského soudu v Praze o zrušení a vypořádání podílového spoluvlastnictví pozemků p.č. 612/11 a 621/5 v ulici V Chatách. Předmětné pozemky byly soudem přikázány do majetku obce.
- Ve výběrovém řízení na zhotovitele nedokončené stavby: „Přestupní terminál“ byla vybrána firma Alstap, s.r.o., které bylo v listopadu předáno staveniště. Termín dokončení stavby je červen 2021.
- Proběhla aktualizace místního akčního plánu rozvoje vzdělávání tak, aby byl zajištěn soulad s podporovanými projekty ve výzvách Integrovaného regionálního operačního programu, který poskytuje mimo jiné i dotace do školství.
- Rada obce obdržela výroční zprávu o činnosti základní školy za školní rok 2019/20.

Dana Ullwerová, starostka obce

VÝSLEDKY KRAJSKÝCH VOLEB 2020 – OBEC VRANÉ NAD VLTAVOU

Gratulujeme vítězům, hnutí Starostové a nezávislí a děkujeme všem občanům za účast ve volbách.

Dana Ullwerová, starostka obce

Účast 46,22 %

Starostové a nezávislí	30,48 %
Občanská demokratická strana	19,08 %
Česká pirátská strana	16,01 %
ANO 2011	15,02 %
Spojenci – TOP 09, Hlas, Zelení	6,91 %
Svoboda a př. demokracie (SPD)	4,06 %
Trikolóra hnutí občanů	2,52 %
Komunistická strana Čech a Moravy	2,19 %
Česká strana sociálně demokratická	1,43 %
Demokratická strana zelených	0,77 %

ZPRÁVA O ČINNOSTI OBECNÍ POLICIE VESTEC

Obecní policie Vestec v období od 01. 08. 2020 do 31. 10. 2020 řešila ve Vraném nad Vltavou a okolí mimo každodenní hlídkové činnosti celkem 151 událostí, z toho bylo 24 událostí oznámeno na tísňovou linku Obecní policie Vestec (tel. č. 739 156 156).

Za uvedené období byl v obci zjištěn jeden trestný čin – ohrožení pod vlivem návykové látky, který byl předán OO PČR Jílové u Prahy k dalšímu šetření, dále strážníci ve dvou případech přijali oznámení o podezření ze spáchání TČ proti majetku – vloupáním do bytu, resp. pokus o vloupání do jedné z provozoven v obci – opět předáno OO PČR Jílové u Prahy k dalšímu šetření a při hlídkové činnosti zjistili a prověřovali podezření ze spáchání TČ celkem čtyřikrát, a to 3x podezření na neoprávněné užívání cizí věci a 1x prověřovali osobu podezřelou ze spáchání TČ – stejně jako v předchozích případech, byly tyto události oznámeny PČR. Dále strážníci Obecní policie Vestec řešili v obci za dané období celkem 70 přestupků, z toho 51 přestupků na úseku dopravy.

Z přestupků v dopravě je to stále se opakující překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci, z toho 2x překročení rychlosti v obci o více než 20 km v hodině a 14x překročení nejvyšší povolené rychlosti v obci o méně než 20 km v hodině.

Z dalších přestupků v dopravě strážníci za dané období řešili 1x řízení vozidla bezprostředně po požití alkoholu nebo po užití jiné návykové látky nebo pod jejich vlivem – předáno PČR, 1x odmítnutí se podrobit vyšetření, zda osoba při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou – opět předáno PČR, 1x vjíždění na železniční přejezd v zakázaných případech, které bylo oznámeno správním orgánům, dále opakovaně nerespektování dopravní značky B1 Zákaz vjezdu všech vozidel (v obou směrech), zákaz zastavení, stání v křižovatce, nezanechání průjezdu 3+3 m při stání vozidla na komunikaci, stání na silniční vegetaci, stání na chodníku a porušení zákona o komunikacích – odstavené vozidlo (vlak).

Z ostatních přestupků strážníci opakovaně řešili porušení Obecně závazné vyhlášky obce – až už nedovolené pálení, resp. rušení nočního klidu a používání hlučných strojů v neděli, dále napadení psa jiným psem, psa na volno a nedovolenou skládku, dále opakované přestupky proti majetku - krádež kola z karavanu v jednom z kempů v obci, resp. krádež v areálu sběrného dvora, opakované rušení nočního klidu, přestupek proti občanskému soužití – úmyslné narušení občanského soužití tak, že jinému vyhrožoval újmou na zdraví, neoprávněný zábor veřejného prostranství, znečištění veřejného prostranství a opakované přestupky dle zákona o krizovém řízení.

Dále strážníci Obecní policie Vestec přijali a opakovaně řešili oznámení o osobním automobilu a osobách uvnitř, které ruší noční klid, oznámení o stání osobního automobilu ve vjezdu RD, oznámení o nálezů klíčů, oznámení starostky obce o osobním automobilu, který svou jízdou ohrožuje bezpečnost a plynulost silničního provozu, oznámení o nákladním automobilu, ze kterého uniká olej, oznámení občana o pohybu podezřelé osoby v katastru obce, oznámení občana o nezajištěném a nebezpečném poklopu jímky či šachty na obecním pozemku před jedním z RD, oznámení o problému s občanským soužitím v ulici U Jezera, oznámení občana obce o skutečnosti, že delší čas neviděl svého souseda a obává se tak, zda není v ohrožení života, opakované oznámení o pohybu psa na volno, oznámení o opuštěné chatě, ve které hraje delší dobu rádio, oznámení o osobě, ležící na komunikaci, oznámení o problému s jízdou vodního skútru, oznámení o dlouhodobě odstaveném osobním automobilu, opakované oznámení o narušení sběrného dvora v nočních hodinách a opakované oznámení o problémech s osobami bez domova, pobývajících v obci.

Při hlídkové činnosti v obci strážníci Obecní policie Vestec opakovaně kontrolovali vozidla s nesprávným způsobem jízdy, kontrolovali vozidlo s nedostatečně upevněným nákladem na střeše, zjistili odstavené a poškozené vozidlo v lese v chatové oblasti, zjistili vytékající dešťovou vodu z revizní šachty kanalizace u MŠ – předáno TS Dolnobřežanska, zjistili a prověřovali osobu, nesoucí volejbalovou síť, o které tvrdila, že ji našla v kontejneru na odpad, zjistili a zabezpečili nezajištěný výkop vedle pilíře elektro v jedné z ulic v obci, zjistili odstavené vozidlo bez platné STK, které předali obci k dalšímu řešení, přijali a řešili oznámení řidiče BUS o neprůjezdné komunikaci v obci, opakovaně v rámci prevence kontrolovali osoby v chatové oblasti a osoby scházející se u hřbitova, prověřovali osobu, která jela na jízdě kole s odstraněným výrobním číslem, prověřovali osobu, kterou našli spící v odstaveném osobním automobilu v obci a zasahovali u DN bez zranění v křižovatce jedné z ulic v obci.

Na žádost obce strážníci poskytovali součinnost týkající se bezpečnosti a plynulosti silničního provozu u akce, pořádané obcí.

Na žádost PČR strážníci poskytovali součinnost při kontrole a zjištění totožnosti dvou osob, které oznamovatel celé události při telefonátu na linku 158 označil jako možné „tipaře“.

V součinnosti s HZS vyjížděli strážníci do obce ve čtyřech případech, a to k úniku PHM z osobního automobilu na parkovišti pod bytovým domem, ke kterému došlo po úmyslném poškození nádrže tohoto vozidla neznámým pachatelem, dále k požáru travního porostu, k DN motocyklu se zraněním a k tekoucí vodě po komunikaci.

Strážníci nadále průběžně zajišťují kontrolu a servis fotopastí, rozmístěných v obci, stejně jako vyhodnocují snímky jimi pořízené.

Po obnovení platnosti nouzového stavu kontrolovali strážníci dodržování nařízení vlády o povinném nošení roušek, s tím související zákaz shromažďování osob v obci, noční zákaz vycházení atd.

Z DENÍKU OBECNÍ POLICIE VESTEC:

Dne 05. 08. 2020 v čase 07:45 hodin přijala hlídka Obecní policie Vestec žádost stálé služby OO PČR Jílové u Prahy o součinnosti u oznámení o dvou podezřelých osobách, které se pohybovaly u chat v obci Dolní Břežany-Jarov a dle oznamovatele odešly po cyklostezce do obce Vrané nad Vltavou. Strážník telefonicky kontaktoval oznamovatele celé události, získal od něho popis obou podezřelých osob, oznamovatel dále k věci uvedl, že se výše uvedené osoby téhož dne v čase cca 07:30 hodin v době, kdy byla v obci mlha, pohybovaly kolem chat a budily dojem, že jsou to „tipaři“. Když se jich zeptal, co na místě dělají, a měl snahu si je vyfotit, obě osoby reagovaly tak, že urychleně odešly směrem na cyklostezku a dále do obce Vrané nad Vltavou - vzhledem k tomu, že v minulosti došlo k vloupání do chaty či chat na Jarově, oznámil tuto skutečnost na tísňovou linku PČR.

Strážník prověřující oznámení obě osoby odpovídajícího popisu zaznamenal na cyklostezce před obcí Vrané nad Vltavou, u přívozu v obci na ně počkal a vyzval je k prokázání totožnosti - obě osoby výzvě značně neochotně vyhověly. Byla provedena lustrace osob prostřednictvím stálé služby OO PČR Jílové u Prahy, kdy bylo zjištěno, že obě osoby neprochází pátráním po osobách. Poděkování si zaslouží pracovník obce, který na žádost strážníka poskytl osobní pomoc při řešení celé této události.

Dne 11. 08. 2020 při hlídkové činnosti v obci zaznamenali strážníci jedoucí osobní vozidlo, za jehož volantem se nacházela osoba, o které je strážníkům díky místní a osobní znalosti známo, že je uživatelem návykových látek. Z výše uvedeného důvodu pro podezření z řízení pod vlivem návykových látek bylo výše uvedené vozidlo dle ustanovení § 79, odst. 1, písm. c), bod 2, zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích v čase 15:38 hodin na křižovatce ul. U Pošty zastaveno, řidič byl vyzván k prokázání totožnosti a předložení dokladů potřebných k řízení motorového vozidla, hlídkou byl poučen a seznámen s důvodem zastavení, dále byl řidič tohoto vozidla vyzván k orientačnímu vyšetření, zda není při řízení vozidla ovlivněn alkoholem či jinými návykovými látkami - orientační vyšetření na alkohol bylo negativní, orientační vyšetření na jiné návykové látky bylo pozitivní na látku Cannabis.

Řidič vozidla byl vzhledem k těmto skutečnostem vyzván, aby na místě setrval do příjezdu hlídky PČR, zároveň byla celá událost oznámena stálé službě OO PČR Jílové u Prahy, která na místo vyslala hlídku PČR, které byla na místě strážníky předána celá událost k dalšímu šetření.

Dne 15. 08. 2020 v čase 09:49 hodin oznámil na tísňovou linku Obecní policie Vestec občan obce, že právě při venčení svého psa v ulici V Dolích za závorou zaznamenal osobní automobil,

který v místě zapadl. Řidič tohoto vozidla oznamovateli tvrdil, že jede na pohovor, ale v místě již nemá co dělat. Oznámení neprodleně prověřila hlídka strážníků, na místě bylo zjištěno osobní vozidlo, které bylo částečně sjeté ze svahu a opřené o strom. U tohoto vozidla se nacházel neznámý muž, kterého strážníci vyzvali k prokázání totožnosti – ten výzvě vyhověl a k věci uvedl, že jej do tohoto místa dovedla navigace. Vozidlo mu však v kopci začalo prokluzovat, proto se rozhodl s vozidlem otočit, při tomto manévru však sjel částečně ze svahu, vozidlo se zastavilo o strom a nešlo s ním vyjet. Vzhledem k chování řidiče vozidla strážníci pojali podezření, že je pod vlivem alkoholu, byl tedy vyzván k provedení orientačního vyšetření na alkohol, které bylo pozitivní s výsledkem 1,78 promile, resp. po opakovaném vyšetření 1,77 promile alkoholu. Z tohoto důvodu byla věc oznámena OD PČR pro Prahu západ pro podezření ze spáchání TČ řidičem tohoto vozidla. Na místo se dostavila hlídka PČR SDN Mnichovice a následně hlídka OO PČR Jílové u Prahy, která si celou věc převzala k dalšímu šetření. Obecní policie Vestec děkuje oznamovateli celé události, díky kterému byla celá událost zjištěna a tím i zabráněno řidiči výše uvedeného vozidla případně pokračovat pod vlivem alkoholu v řízení vozidla.

Dne 17. 09. 2020 v čase 14:30 hodin zaznamenala hlídka Obecní policie Vestec v obci v ulici U Pošty, u prodejny potravin - na chodníku ve vjezdu na pozemek čtyřkolku Kymco černé barvy, bez RZ. U vozidla se nacházel neznámý muž, kterého strážníci vyzvali k prokázání totožnosti, ten výzvě vyhověl. Ke čtyřkolce uvedl, že jí koupil, ovšem bez kupní smlouvy od majitele prostřednictvím svého kamaráda. K věci dále uvedl, že na čtyřkolce nejel. Strážníci pojali důvodné podezření, že by výše uvedená čtyřkolka mohla pocházet z trestné činnosti, provedli tedy prostřednictvím stálé služby OO PČR Jílové u Prahy lustraci osoby, která se nacházela u čtyřkolky a dle zjištěného VIN i lustraci vozidla samotného, kdy bylo zjištěno, že tato osoba neprochází pátráním po osobách, ovšem v současné době má vysloven platný zákaz řízení motorových vozidel. Čtyřkolka neprochází pátráním po vozidlech, dle CRV byla podle VIN zjištěna přidělena RZ a její majitel a současně i provozovatel.

Během řešení celé události se kontrolovaná osoba zmínila o faktu, že bydlí ve vedlejší obci – tato informace se později ukázala jako stěžejní pro objasnění celé události.

Vzhledem k tomu, že kontrolovaná osoba ani kontrolované vozidlo neprocházely pátráním po osobách, resp. po motorových vozidlech, strážníci po přijetí urgentního oznámení na tísňovou linku Obecní policie Vestec byli nuceni z místa odjet a nemohli tak prověřit, zda kontrolovaná osoba z místa před platný zákaz řízení motorových vozidel na čtyřkolce neodjede.

Téhož dne ve večerních hodinách majitel výše uvedeně čtyřkolky zjistil v Praze její zmizení a oznámil odcizení výše uvedené čtyřkolky na linku 158. Strážníci společně s hlídkou OO PČR Jílové u Prahy následně provedli kontrolu místa bydliště v sousední obci, kde měla podle svých slov bydlet kontrolovaná osoba – ani tato osoba, ani čtyřkolka v místě nalezena nebyla, ovšem bylo zjištěno, že se zde tato osoba nepravdělně zdržuje. Celá událost měla pokračování, o kterém se pozorný čtenář dočte na konci tohoto článku.

Dne 27. 09. 2020 prováděla hlídka Obecní policie Vestec měření rychlosti v obci Vrané nad Vltavou, v ulici Nádražní - v místě kde je dovolená rychlost 40 km/h upravena dopravním značením IZ 8a (zóna s dopravním omezením) dle ustanovení § 18, odst. 6, zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích.

V 17:23 hodin byla motorovému vozidlu, jedoucímu ve směru z Vraného nad Vltavou do Dolních Břežan naměřena rychlost 60 km/hod měřičem rychlosti značky LTI 20/20 TruCAM II. Z tohoto důvodu bylo vozidlo dle ustanovení § 79, odst. 1, písm. c, bod 2), zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, a to po dojetí služebním vozidlem Obecní policie Vestec v obci Dolní Břežany – Jarov, v ulici K Vranému také zastaveno. Řidič vozidla byl vyzván k prokázání totožnosti, zároveň byl seznámen s důvodem zastavení a poučen o možných způsobech řešení přestupku. S ohledem na chování řidiče vozidla strážníci pojali podezření, že je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek – ten na dotaz uvedl, že předchozího večera užil marihuany, byl tedy strážníky vyzván k orientačnímu vyšetření, zda není při řízení vozidla ovlivněn alkoholem či jinými návykovými látkami – orientační vyšetření na alkohol bylo negativní, orientační vyšetření na jiné návykové látky ovšem bylo pozitivní na látku Cannabis.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem byla celá událost oznámena stále službě OO PČR Jílové u Prahy, řidič vozidla byl hlídkou vyzván, aby na místě setrval do příjezdu hlídky PČR, která si následně od strážníků celou událost převzala k dalšímu šetření.

Dne 09. 10. 2020 prováděla hlídka Obecní policie Vestec měření rychlosti v obci Vrané nad Vltavou, v ulici Nádražní, v místě kde je nejvyšší dovolená rychlost 40 km/h upravena dopravním značením IZ 8a (zóna s dopravním omezením).

V 16:45 hodin byla motorovému vozidlu Mercedes, jedoucímu ve směru z obce Vrané nad Vltavou do obce Dolní Břežany - Jarov naměřena rychlost 58 km/hod měřičem rychlosti značky LTI 20/20 TruCAM II. Z tohoto důvodu se hlídka Obecní policie Vestec za výše uvedeným vozidlem rozjela a na začátku obce Dolní Břežany – Jarov dle ustanovení § 79, odst. 1, písm. c, bod 2), zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, byl dán pokyn k zastavení prostřednictvím nápisu „STOP“ za užití zvláštního výstražného světla modré barvy doplněného zvláštním zvukovým výstražným znamením.

Řidič výše uvedeného vozidla však výzvu k zastavení nerespektoval a naopak zrychlil a vysokou rychlostí pokračoval směrem do Prahy, přičemž ohrožoval svou jízdou jedoucí vozidla v obou směrech a dokonce přejížděl přes chodník. Strážníci pro podezření ze spáchání trestného činu neznámým pachatelem neprodleně vyrozuměli OD PČR na lince 158 a udávali směr jízdy a monitorovali ujíždějící vozidlo, které odbočilo přes most Závodu míru a pokračovalo ul. Žitavského do ul. K Přehradám – ul. Vltavská v obci Měchenice. Vzhledem k dopravnímu omezení a zde umístěnému semaforu, kdy z důvodu úpravy komunikace jsou oba jízdní pruhy svedeny do jednoho, řidič vozidla Mercedes seznal, že nemůže pokračovat dále kvůli protijedoucím vozidlům, a prudce zastavil. Hlídka jej služebním vozidlem předjela, aby zamezila jeho další jízdě. Neznámý muž však vyběhl z místa řidiče, přičemž přeskočil svodidla, bez váhání skočil do řeky a začal plavat na druhou stranu Vltavy směrem k obci Vrané nad Vltavou, kde byl naposled spatřen před porostlým břehem. Během celé doby řešení této události strážníci komunikovali s OD PČR, který postupně na místo vyslal okolní hlídky PČR. Svědci nabídli součinnost pomocí zapůjčení pramice a následně dopravili jednoho ze strážníků na druhou stranu řeky, kde byla spolu s PČR SPJ a dalšími hlídkami PČR provedena kontrola okolí, avšak hledaný muž nebyl nalezen.

Hlídka Obecní policie Vestec vyčkala na místě do příjezdu hlídky OO PČR Hradištko, která na místo přivolala hlídku PČR SDN Mnichovice, která si celou věc převzala k dalšímu šetření.

Dne 17. 10. 2020 v čase 16:56 hodin oznámil občan obce, že byl svědkem toho, jak ze zahrady jednoho z RD v obci vyběhl pes a pokousal retrívra, kterého venčily dvě osoby. Majitel zvířete, které zaútočilo na dalšího psa, následně dle oznamovatele z místa odjel na jízdním kole, přičemž jeho pes běžel vedle kola.

Oznámení neprodleně prověřila hlídka Obecní policie Vestec, která na místě vyzvala k prokázání totožnosti oznamovatele celé události i majitele napadeného psa, který při tom utrpěl zranění. Majitel psa neprodleně zajistil svému psimu kamarádovi veterinární ošetření, následně bude kontaktovat tísňovou linku Obecní policie Vestec ohledně dalšího postupu v celé věci.

Svědék celé události dále strážníkům sdělil, že se domnívá, že zná totožnost majitele agresivního psa – tato osoba již byla Obecní policií Vestec řešena kvůli porušování Obecně závazné vyhlášky obce. Strážníci tuto osobu kontaktovali, ta uvedla, že je skutečně majitelem psa plemene německý ovčák černé barvy, který bezdůvodně zaútočil a napadl cizího psa, přičemž uvedl, že je ochoten poškozenému uhradit náklady na ošetření a léčbu zraněného psa.

Celá událost je stále ještě v řešení, po ukončení léčby poraněného psa bude celá událost oznámena správnímu orgánu.

A závěrem slíbené pokračování příběhu čtyřkolky černé barvy z ulice U Pošty. Dne 30. 09. 2020 v 15:30 hodin prováděla hlídka Obecní policie Vestec – shodou okolností ve stejném složení jako v případě události týkající se této čtyřkolky z obce Vrané nad Vltavou – místní šetření v chatové osadě v jedné z obcí, kde Obecní policie Vestec působí na základě uzavřené veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi, a zároveň i nedaleko od místa, které označila jako své bydliště osoba, kterou dne 17. 09. 2020 ve Vraném nad Vltavou zastihla hlídka u čtyřkolky bez RZ. Při prověřování oznámení zaznamenali strážníci nejprve na nezpevněné cestě v této lokalitě čerstvé stopy po pneumatikách dvoustopého motorového vozidla, které jelo po cestě směrem k bydlišti této osoby, vzápětí i hluk nastartovaného motocyklového motoru. Strážníci pojali důvodné podezření, že by se mohlo jednat o tutéž osobu na téže čtyřkolce, která ovšem na rozdíl od minulé události již prochází pátráním po vozidlech – hlídka se tedy rozdělila a prověřila okolí bydliště výše uvedené osoby, kterou následně strážníci našli za říditky nastartované čtyřkolky Kymco černé barvy, jak se snaží otočit na lesní cestě a ujet.

Strážníci osobu za říditky čtyřkolky díky místní a osobní znalosti rozpoznali, vyzvali ji k zastavení, vypnutí motoru a sesednutí z vozidla – osoba výzvě bez váhání vyhověla, nekladla odpor, s hlídkou spolupracovala a byla vyzvána, aby na místě setrvala do příjezdu hlídky PČR, což se stalo.

Celá událost byla neprodleně oznámena OO PČR Jílové u Prahy, na místo se následně dostavila hlídka PČR, které byla celá událost předána k dalšímu šetření, od hlídky strážníků byla vyžádána na místě další součinnost, po příjezdu technika PČR Skupiny kriminální policie a vyšetřování bylo provedeno zajištění stop a čtyřkolka byla převezena vozidlem odtahové služby na záchytné parkoviště PČR,

Osoba, která řídila čtyřkolku, byla hlídkou PČR převezena na výslech na OO PČR Jílové u Prahy. Co říci závěrem – díky všímavosti i místní a osobní znalosti strážníků Obecní policie Vestec se další odcizená čtyřkolka v pořádku vrátila původnímu majiteli.

str. Tomáš Hecker
strážník Obecní policie Vestec, okrskář obce

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

*Vítáme všechny, nově narozené občanky,
v roce 2020.*

*Přejeme dětičkám a jejich rodičům
hodně šťastných radostných let.*

ReRa

OCENĚNÍ ZVOLSKÉ KNIHOVNY

Pro rok 2020 zvítězila v soutěži o nejlepšího neprofesionálního knihovníka Středočeského kraje „Středočeský Kramerius“ naše kamarádka **paní Věra HUMLOVÁ.**

Ve zvolské knihovně a polydomě jsme zažili mnoho pěkných kulturních zážitků.

Věruško děkujeme a gratulujeme.

Seniorek

PODĚKOVÁNÍ

Vranští občané
děkují našim milým
vietnamským
spoluobčanům,
obchodníkům za další
dary – roušky, dezinfekci
– které nám věnovali na
podzim k ochraně proti
Corona viru.

Prosím, věnujte tichou vzpomínku
paní **Janě SOUKUPOVÉ,**
která nás opustila v září letošního roku.
R.I.P.

Smutná rodina

TY MALÝ ČLOVÍČKU, PODEJ NÁM RUČÍČKU, DO TŘÍDY VSTUP...

... a začal nový školní rok, kde máme zatím 105 človičků, rozdělených do pěti tříd, o které se stará 10 učitelek, jedna asistentka, dvě školnice. Se zahradou pomáhají děti panu Mánkovi, když chtějí, a to vše zajišťuje paní ředitelka.

Celý tým se snažil o hladký průběh adaptace, ale bohužel kvůli celosvětovému neštěstí neproběhla tak jak má, protože docházka dětí se po čtrnácti dnech v září začala značně snižovat a dětičky si budou muset zvykat na režim školky ještě jednou. Pevně věříme, že to již bude velmi brzy a naposledy. Dětem, které i přes navyšující se počet nakažených jedinců školku navštěvují, předáváme vše ze svého srdce, seznamujeme je s novými pojmy a zážitky. Učíme je, jak se k sobě mají chovat a vzájemně se respektovat, tak aby byly zvědavé, vnímavé, laskavé k svému okolí, tvořivé a především ve školce šťastné. Největší odměnou pedagoga je to, když přijde do školky a děti se na něj sesypou jak vosy na bonbon.

V průběhu babího léta jsme se snažili využít krásného počasí a být co nejvíce venku. Děti seznamovat s pojmy živé a neživé přírody, jak se příroda mění, co se sklízí a dále zpracovává. Z lesa, polí a luk jsme nosili vše, co nám přišlo do cesty a následně pak použili na výzdobu tříd a chodby. Vyráběli jsme panáčky z kaštanů a žaludů, skřítky podzimníčky, lodičky, ježky. Mýdlo v rámci projektu „Voda a mýdlo je kamarád“ a vedly je tak k odpovědnosti za své zdraví. Děti se seznamovaly s pojmy podzimního počasí a učily se novou výtvarnou techniku.

To, že každý někam patří, jsme probírali v tématu „Moje rodina a můj dům“. Povídali jsme si o prarodičích, rodičích, sourozencích, tetách, strýcích... Děti stavěly domy z Lega a kreslily svou rodinu. Dětem rozvíjíme slovní zásobu a stimulujeme pozornost tím, že jim hrajeme tematická divadla a zapojujeme je do děje.

Jednou z akcí, které děti milují, je Halloween. Ani letos jsme je nechtěli ochudit o tento zážitek, a kdo chtěl, přišel v masce. Děti se dozvěděly, proč se tento svátek slaví, jaký mají masky význam a pak se všichni s radostí vrhli na připravené soutěže.

I na následující měsíce se pečlivě připravujeme navzdory situaci. Doufáme, že již plánované akce nebudou zrušeny a všichni si společně užijeme zbytek podzimu a začátek zimy, kdy nás čekají nejkrásnější svátky v roce, kterým ale předchází spousta příprav a práce.

Všem přejeme zbytek krásného barevného podzimu, příjemné prožití vánočních svátků a do nového roku to nejcennější, zdraví.

učitelky z MŠ

ZE ŽIVOTA ZÁKLADNÍ ŠKOLY

SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ ŠKOLNÍHO ROKU

1. září 2020 jsme slavnostně zahájili nový školní rok, na který jsme se po mimořádné dlouhé pauze všichni moc těšili.

Privítali jsme mezi námi 49 prvňáčků, kteří se tradičně nejvíce těší se na to, co nového je čeká. Prvňáčky doprovázeli jejich rodiče a prarodiče. Obě první třídy přivítala na školním hřišti starostka obce a vedení školy. Poté si třídní učitelky odvedly děti do jejich tříd, kde na ně čekalo překvapení v podobě památečních triček a drobných pozorností.

Přejeme si, aby tento školní rok byl pro všechny klidný, radostný, úspěšný a abychom si ho ve zdraví společně užili.

1. A

1. B

ADAPTAČNÍ PROGRAM 6. ROČNÍKŮ

Hned druhý školní den, 2. 9. 2020 se obě třídy šestých ročníků, spolu se svými třídními učiteli (A. Benda, 6.A a K. Rauschertová, 6.B) a jejich zástupci, zúčastnili speciálního adaptačního programu. Program se uskutečnil v rekreačním areálu Lávka Park Skochovice a byl skvěle připraven profesionálním týmem preventistů ze společnosti Život bez závislosti. Přestože ráno bylo velmi chladné a mlhavé, počasí všem nakonec přálo a sluníčko během dopoledne svléklo všechny z mikin a nasadilo sluneční brýle. Oficiální název "Kohezní program" zněl na začátku pro žáky velmi mysteriózně, ale nakonec naštěstí jejich počáteční předtuchu, že se asi jedná o školení na téma "Jak vzniklo či jak se vyrábí lepidlo" nenaplnil. :-). Už v průběhu prvních společných her a cvičení, byli žáci schopni svými slovy formulovat, že spíš než o lepidlo půjde o to, jak utužit svůj kolektiv, aby v něm bylo dobře. Jak spolupracovat jako jedna parta, jak spolu lépe a efektivně komunikovat, jak je dobré a důležité si vzájemně naslouchat a pomáhat si, pokud chceme dosáhnout nějakého společného cíle a že síla a rychlost nemusí být vždy to správné řešení. Celý kurz byl velmi motivační, zábavný a dopřál i novým žákům a novým třídním učitelům zapojit se do her a poznat své žáky a spolužáky jinak a jinde než ve školní lavici.

T-MOBILE OLYMPIJSKÝ BĚH 16. 9. 2020

16. září, pot; slunečné počasí, krev; žaludeční nevolnosti, běh. Ptáte se, jak výše zmíněné spolu souvisí? Toto vše a mnohem víc zažili žáci spolu s učiteli dne 16. 9. 2020 na historicky prvním Olympijském běhu na ZŠ Vrané nad Vltavou. Běh, který je největší běžeckou akcí v ČR a má za cíl mj. přiblížit pohyb dětem. Účastnili se žáci od pátých ročníků (173 žáků), pro které jsme připravili terénní běžeckou trať kolem školy v délce 650m (1 kolo) resp. 1,3km (2 kola). Nejrychlejší běžci zvládali jeden okruh zaběhnout pod 3 minuty. Rekord tratě pro rok 2020 zaběhl v kategorii chlapců Eduard Kotáb (9.A) v čase 5:33 a v kategorii dívek Simona Břichnáčová (9.B) v čase 6:34; na prvním stupni zvítězil Jakub Žemlička 3:13 a Sarah Jirotová 3:15. Zaběhnuté časy jsou perfektní už jen z pohledu toho, že se jednalo o terénní běh, ve kterém nechyběl běh do schodů či běh přes bikrosovou dráhu. Všechny děti si za účast odnesly pamá-

teční startovní čísla se svým jménem, spolu s diplomem a medailí včetně drobného občerstvení. Tři nejlepší dívky a chlapci z každého ročníku získali navíc věcné ceny v podobě běžeckých ponožek/rukavic od R2. Žádné ceny ovšem nenahradí pocity a radost, se kterou děti dobíhaly a fakt, že samotným během přispěly k posílení vlastního organismu, což je zvlášť v tuto dobu žádoucí. Jsme rádi, že se dětem běh líbil a věříme, že aktuální rekordy tratě budou výzvou pro účastníky příštího Olympijského běhu.

VÝBĚROVÝ CYKLISTICKÝ KURZ

Ve dnech 21. – 25. 9. 2020 žáci nejen devátých ročníků absolvovali první cyklistický kurz na ZŠ Vrané. Jak si ho užili? Zeptejte se účastníků a přesvědčit se můžete i v přiloženém videu/fotkách. Jsme moc rádi, že se podařilo kurz uskutečnit a přispět ke zdokonalení žáků v jízdě na kole a k posílení zdraví všech zúčastněných. Již nyní můžeme konstatovat, že kurz bude zařazen k pravidelným sportovním akcím pro žáky II. stupně.

Ubytování bylo na krásném barokním statku v Benicích nedaleko Týnce nad Sázavou, který je znám chovem Starokladrubských koní. Na statek jsme se dopravovali sami, jak jinak než na kolech, rovnou od školy. Cesta to nebyla snadná (32 km v terénu a převýšení více jak 700 m) – všichni to po téměř 7 hodinách zvládli a mohli užívat zaslouženého odpočinku a kochat se nádhernou okolní přírodou.

V úterý jsme absolvovali 31 km okruh a navštívili Neštětickou horu s rozhlednou, Chvojen s krásným kostelem a zámek Konopiště. V průběhu dne nastaly chvíle, kdy někteří chtěli vzdát (př. tlačení kol „po žluté“ k rozhledně, pády při sjezdech – naštěstí bez zranění či píchlá duše o ježka ;-)... nevzdali a den jsme si moc užili!

Na středu „naordinovaný“ odpočinkový výjezd do Neveklova s dvěma vloženými závody do vrchu. Odpoledne jsme věnovali poznávání statku, spolu s projíždkou v kočáře a zdokonalování se v jízdě na kole při koordinačních cvičeních.

Počasí stále přálo, a tak jsme se ve čtvrtek vypravili na sjezd řeky Sázavy. Sjezd na kolech do Týnce, přejezd vlakem a návrat zpět na statek opět na kolech (12km kolo, 13 km pádlování).

Vzhledem k vodnímu stavu jsme sjížděli úsek z Poříčí do Týnce, i tak většina okusila teplotu vody buď při „nezvládnutých“ jezech či vodní bitvě. Poslední večer jsme se společně sešli u táboráku, buřtu a kytary, kde nás žáci obohatili současnou hudební scénou.

Pátek - na odjezd se nikdo netěšil, nejenže nastal konec pobytu fajn party spolužáků, ale počasí slibovalo změnu. Vyrážíme v dešti, teplota 15°C. Pro většinu je to příjemná změna a zkouší si nové jízdní podmínky. Ovšem po 15 km toho začínáme mít dost a všichni si přejí být už doma. Šlápneme do pedálů a návrat před školu ve 13 hod je jasný.

Společně jsme s žáky zažili pět krásných dní (132km na kole, 13 km pádlování, spousta zážitků). Zdokonalili jsme své dovednosti a znalosti v jízdě na kole a péči o něj. A v neposlední řadě jsme se vzájemně poznali i v jiných situacích než známe ze školních lavic, což je pro další spolupráci to nejcennější. Už nyní se těšíme na další ročník, který bude připraven na jaro 2021 pro žáky osmých tříd.

DIVADLO DELTA

Osmé třídy se v prostorách svých učeben zúčastnily interaktivního divadelního představení divadla Delta, které se nazývá Pět rad pro Bertu. Jedná se o příběh patnáctileté Berty, který demonstruje svět pubertální dívky, která po rozchodu s prvním chlapcem, neví jak se s tíživou situací vyrovnat. Pod tíhou smutku přetrhává své dosavadní přátelské vztahy, dokonce i zájmovou činnost. Místo aby se stresem aktivně bojovala, sedí doma a jí. Její zármutek je tak silný, že dokonce propadne psychosomatickému onemocnění (bulimii). Žáci (diváci) si díky představení uvědomí, jak je důležitý zdravý životní styl. Proč je dobré sportovat. Dále se zamyslí nad tím, jak řešit problémové situace aktivně a zdravě. Proč nikam nevede patologické chování a proč jen zdravý přístup k životu a tělu nás může vést kupředu.

Dále si uvědomí, že jídlo může být dobrý přítel, ale i nepřítel, a že je potřeba přemýšlet co jíme a jak žijeme.

Několik postřehů k tomuto představení přímo od žáků naší školy:

Dne 7. 10. navštívili naši školu čtyři herci pod jménem DIVADELTA.

Zahráli nám krásné představení „O Bertě“, které bylo o bulimii. Představení bylo zábavné, ale i poučné. Měli jsme možnost se zapojit do hry, mohli jsme diskutovat o problémech pubertáčky Berty.

Tím, že jsme vstoupili do děje hry, mohli jsme řešit danou situaci po svém.

Všem se vystoupení moc líbilo.

Za 8. A. A. Mašková, T. Štěpničková, F. Koliandr, M. Schuma

Některá žákovská hodnocení:

„Byla to zábava, líbilo se mi, že nás do toho zapojili.“

„Líbilo se mi, jak to prožívali. I ten brácha byl nice.“

„Myslím, že ten nápad, upozornit na problém bulimie, je super. Líbilo se mi to.“

„Líbilo se mi, že si herci nehráli jenom svou hru, že se bavili s publikem a zapojovali je do představení.“

„Divadlo bylo moc zábavné díky skvělému provedení i humoru. Bylo vidět, že herce baví představení, tak jako nás.“

VÝTVARNÁ VÝCHOVA V 7.C

Žáci 7.C se při hodinách VV pod vedením paní učitelky Michaely Poduškové zúčastnili výtvarné soutěže, kterou vyhlásila Vyšší odborná škola lesnická a Střední lesnická škola Bedřicha Schwarzenberga v Písku. Možnou výhrou je dvoudenní pobyt na samotné škole v Písku s lesnickým programem.

Zadaná výtvarná práce byla na téma „Lidé, kteří sází stromy“. Jako inspirace bylo žákům doporučeno poslechnout si povídku od francouzského autora Jeana Giona „Muž, který sázel stromy“. Díky ní se tak lépe dokázali ponořit do výtvarného díla. Na společném projektu pracovaly děti se svou paní učitelkou přibližně jeden měsíc.

Děti použily hned čtyři techniky: malbu krajiny temperami, kresbu rudkou a kresbu tužkou. Na závěr se použila technika koláže. Sedmáci kreslili a malovali na formát A4 a výsledné obrázky si pak společně nalepili do jednoho velkého formátu. Do poskládaného a finálního díla se začala kreslit lidská postava „Muže, co sází stromy“.

Teď už musíme jen našim malým umělcům držet palce!

ZPRÁVA O ČINNOSTI ŠKOLNÍHO EKOTÝMU ZA MĚSÍC ZÁŘÍ–ŘÍJEN 2020

Po úspěšné červnové obhajobě titulu Ekoškola začaly znovu od září naplno pracovat oba Ekotýmy. První školní měsíc se nám podařilo uspořádat společnou schůzku, na které jsme se vzájemně poznali, představili si celoroční projekt zaměřený na mloky, postarali se o vloni zasazené jabloně a oživilo školní vermikompostéry.

V druhé polovině září jsme se celá škola zapojili do akce „Pěšky do školy“. Bylo fajn vidět, že umíme chodit pěšky nebo jezdit autobusem. Někteří dokonce v dalších týdnech pokračovali dobrovolně dál. Mezi největší pozitiva tohoto týdne děti řadily možnost po ránu vidět i slyšet spoustu zvířat (ať už různé druhy ptáků nebo třeba srnky), také setkání s kamarády a společnou legraci cestou do školy nebo třeba zlepšení fyziky. Dokonce se objevila i zmínka o tom, že se rodiče nemusí rozčilovat, protože nemohou najít místo na zaparkování u školy. Nevýhoda byla v občasně nepříznivém počasí.

Bohužel se nám nepodařilo dát dohromady tým, který by si vzal na starosti dílnu pro děti na zářijovém farmářském trhu.

Na 1. stupni děti zajistily harmonogram péče o vermikompostéry, každý měsíc se o ně bude starat jedna třída.

Bohužel došlo k opětovnému uzavření škol a tak jsme se museli přesunout do online prostoru. Přesto dál pokračujeme v našich aktivitách. Na konci října jsme se celá škola zapojili do Kampaně obvyčejného hrdinství. Uvidíme, kolik rodin se přidá a jak velcí budeme hrdinové. Zároveň jsme začali se sběrem podzimních plodů, abychom měli v zimě čím přikrmovat ptáky na školní zahradě. Rádi bychom se pokusili o znovu získání titulu Živá zahrada.

Za Ekotým, K. Vrtišková

CO SE VE ŠKOLE JEŠTĚ UDÁLO:

- Od 12.10.2020 (na základě souboru opatření Vlády ČR) začala na 2. stupni základních škol probíhat tzv. turnusová výuka (střídání tříd - týden prezenční výuka, týden distanční výuka), od 14.10.2020 pak na základě vládního nařízení byla na 1. i 2.stupni ZŠ započata výuky distanční. V případě synchronní online výuky probíhá vyučování v jednotné platformě MS Teams.
- Z důvodu současné pandemické situace se letos nemůže na půdě školy uskutečnit tradiční schůzka k přijímacímu řízení na SŠ pro zákonné zástupce žáků 9.tříd. Zákonným zástupcům tak byly všechny informace předány elektronickou formou přes třídní učitele. Všechny důležité informace k přijímacímu řízení na SŠ (i pro zájemce o víceletá gymnázia) jsou k dispozici i na webových stránkách školy.
- Všichni učitelé naší školy byli proškoleni v aplikaci MS Teams, která bude využívána pro výuku v případě distančního vzdělávání. Zájemci z pedagogického sboru se zúčastnili kurzu zaměřeného na představení Školy bez poražených, která učí a rozvíjí základní komunikační dovednosti pro řešení konfliktů, které potřebují učitelé pro budování kvalitních vztahů s žáky, rodiči a kolegy ve škole. V průběhu září a října absolvovali učitelé i individuální vzdělávací kurzy týkající se jejich aprobace a zaměření.
- Dotace MŠMT na pořízení technického vybavení základních škol - koncem října naše základní škola, tak jako všechny základní školy v ČR, obdržela finanční prostředky na pořízení technického vybavení – notebooků, abychom mohli v době omezení provozu realizovat online výuku. Jsme za to moc rádi, neboť při uzavření škol a výuky na dálku, naše IT technika nestačila, potřebovali jsme vybavit všechny učitele novou – moderní technikou. Zároveň jsme také vypůjčili desítku notebooků pro žáky, kteří doma technické vybavení nemají a nemohli by se zapojit do online výuky.
- Na konci září byla vyhodnocena prázdninová fotografická soutěž na téma „Moje léto“. Výherkyněmi se staly Editka Podušková (2.B) a Aneta Volfová (8.A).
- V rámci evropského týdne mobility se všechny třídy naší školy zapojily do akce Pěšky do školy.
- Některé třídy 1. stupně navštívily v průběhu září divadlo Minor.
- 4.A a 4.B se společně vypravily na Planetařní stezku.
- V týdnu od 19. do 25. října naše škola podpořila projekt Kampaně obvyčejného hrdinství.
- Třídy 1. stupně oslavily Svátek zvířat (z důvodu karantény 9.ročníků nemohla proběhnout tradiční stezka, kterou vždy pro 1.stupeň připravují deváťáci, prozatím je přesunuta na jiný termín).

- Na konci srpna byla zahájena přestavba půdních prostor naší školy.
- Plán a sen vystavět na školní zahradě venkovní učebnu (jak pro potřeby výuky všech tříd, tak pro potřeby školních družin a školního klubu) začíná nabírat reálné obrysy. V tuto chvíli je již hotová základová deska se zámkovou dlažbou.
- Tématem školního roku 2020/2021 na naší škole, které se bude prolínat ročníky i předměty, jsou OLYMPIJSKÉ HRY.
- Z důvodu uzavření škol musely být zrušeny další domluvené akce. Věříme, že se všechny uskuteční v náhradním termínu po otevření škol.

OPĚT ZUŠ PO SÍTI, ADVENTNÍ KALENDÁŘ A NOVOROČNÍ KONCERT

V novém školním roce jsme se potkávali v prostorách školy pouze měsíc a kousek.

Stihli jsme krásné akce jako „Bicí Fest“, kde společně s Romanem Víchou a Štěpánem Smetáčkem účinkovali žáci školy. Jmenovitě Max Kuryljak, Vojtěch Záhora, Štěpán Hampl. Už teď se těšíme na další ročník. Dále koncert Originálního Synkopického Orchestru, kde členem sboru je náš nový kolega Jan Pospíšil.

A poslední akcí byla vernisáž a absolventská výstava ve Vraném, kde kromě pořádání výstavy a předávání absolventských vysvědčení, vystoupilo naše taneční oddělení z Vraného a Davle. Poté, následoval stejný scénář, jako tomu bylo na jaře. Brány školy se pro žáky uzavřely. Jako škola jsme se na tuto situaci připravovali už během léta. Do všech PC byla nainstalována jednotná platforma. Kolegové byli proškoleni. Stačilo nám tedy předat přihlašovací údaje všem žákům a jejich zákonným zástupcům.

Tak jak píše naše nová kolegyně Kája Blažková „Nikdo nebyl ušetřen a všichni se museli dříve či později do online výuky zapojit. Online výuka je náročná pro všechny zúčastněné bez výjimek. Děti, rodič, učitele. Děti už nebaví prosedět půl dne u počítače bez osobního kontaktu s kamarády. Nemají možnost se socializovat a krást svačinu sám sobě asi není až taková zábava, jak by se mohlo zdát. Děkuji všem, kteří jsou tolik chápaví, vstřícní a ochotní; a také všem, kterým ještě zbyla, i když jen skryta pod rouškou, trocha úsměvu a rtech“.

Něco z výtvarného oboru a zpětná vazba Veroniky Blažkové: „Už při první on-line hodině se ukázalo, že i když mám externí natáčecí a přenosnou kameru, tak ne všechno, co je potřeba, zabere v detailu, anebo žáci mají tak špatné kamery, že když mi rozpracovanou práci ukáží do kamery, vidím to celé rozmazané. Přidali jsme tedy do on-line video-výuky ještě posílání fotografií přes platformu WhatsApp, kdy dítě vyfotí, co udělalo a řekne dotaz a já to živě komentuji a dítěti poskytuji zpětnou vazbu, takže dochází i k výtvarnému vedení z mé strany a zároveň mám nějakou kontrolu nad tím, co děti a jak tvoří a zda vše správně pochopily. Někdy jim i já přímo na telefon vyfotím nějakou pomůcku, kterou sama vytvořím, protože ne vše stačí ukazovat do kamery. Tedy i mladší děti mají u sebe půjčený mobil svých rodičů, aby mohly i fotit a konzultovat tímto způsobem.“

Kdybych to měla zcela shrnout, tak mám dojem, že žáky to takto baví a jsou za tuto on-line možnost rádi, jen ze mě se úplně kouří, abych tu všechnu techniku usledovala“.

Všem tedy musím poděkovat, především rodičům, kteří opravdu fungují na 100%. A naši žáci jsou opravdu disciplinovaní a skvělí. Občas je připojení online sice sci-fi, ale jede to.

Poděkování patří i Všem kolegyním a kolegům. Děkuji za jejich přístup k práci a snahu žáky motivovat.

Jednoho dne se školy určitě otevrou a všichni si to už moc přejeme. Ale než se tak stane, nemůžeme usnout na vavřínech. Proto pro Vás připravujeme vánoční překvapení.

„ADVENTNÍ KALENDÁŘ“ a NOVOROČNÍ KONCERT“.

„ADVENTNÍ KALENDÁŘ“

Od 1. 12. do 24. 12. se Vám otevře jedno okénko plné hudby, zpěvu, pohybu, říkadel a obrázků. Nechte se překvapit.

„NOVOROČNÍ KONCERT“

1. ledna 2021.

Sledujte naše FB a webové stránky, kde se vše dozvíte.

**Pavlaína Tomášová
a Vaše ZUŠ**

STARÁ ŠKOLA

Milí přátelé Staré školy a celé naší obce,

šlechto zlé, je pro něco dobré. I když jsme si museli dát pauzu s našimi akcemi a nemohli jsme se s vámi vidat osobně, naskytla se nám krásná nabídka, kterou nešlo odmítnout.

Jsmo moc rádi, že nás na konci léta oslovila paní Pavlína Kourová, historička a rodačka z Vraného, s nápadem vytvořit seriál článků o místní historii. Naší společnou snahou je přinášet vám zajímavosti, vzpomínky a informace o minulosti a zároveň vybízet vás - pamětníky a jejich potomky, abyste historický seriál doplňovali svými cennými příspěvky.

Jsmo opravdu moc rádi, že se ozýváte a posíláte nám kratší či delší povídání často doplněné o fotografie. Pokud se sejde dostatek podkladů, našim přáním a plánem do budoucna je i kniha vzpomínek poskládaná z těchto střípků.

A proto je tu výzva pro všechny pamětníky a rodáky:

PODĚLTE SE S NÁMI O SVÉ VZPOMÍNKY!

Vítané jsou vzpomínky různých délek a na různá témata. Pro inspiraci: *Kam jste se chodili koupat? Kam rybařit? Jaké jsou Vaše vzpomínky na jízdy parníkem? Na které převozníky vzpomínáte? Kdo z Vás pamatuje nákladní přívoz, jak fungoval? Jak vypadal starý převoznický domek? Pamatujete zahradní restauraci U Marholdů? Nebo U Janderů na Jarově? Jak se během času proměnilo naše nádraží? Na kterého pana přednostu vzpomínáte? Nevíte, kdo postavil model hradu v zahradce vedle nádražní budovy? Jak se stahovaly závory? Jak vypadaly vlaky v době Vašeho dětství? A jízdenky? Jaké máte vzpomínky na školu (starou i novou), na své učitele, na vranskou knihovnu, kde jste nakupovali, kam si chodili hrát a později kam do kina, kam tancovat? Jak vypadala pošta, zdravotní středisko? Kam se chodilo v zimě bruslit, kam na zmrzlinu a kam na pivo? Jak vzpomínáte na práci v papírně, na přehradě?*

Pište, prosíme, na: pavlinakourova@email.cz nebo na vrane.stara@gmail.com

Předem děkujeme a těšíme se na další střípky do seriálu.

Celý seriál, který průběžně doplňujeme, si můžete přečíst na webu Staré školy:

www.stara-skola-vrane.cz/historicky-serial

A na jaře se můžete těšit na přednášku o sestavování rodokmenů a tvorbě rodinných kronik, na podzim plánujeme přednášku na téma „Vrané nad Vltavou za císaře pána“.

Přejeme pevné zdraví všem a příjemné chvíle při vzpomínání.

*Stará škola,
Natálie Lupienská a Pavlína Kourová*

SKAUTI

Skautský orientační závod

V neděli 4. října se v Březové konal první skautský orientační běh. Akci pro celé vranské středisko uspořádala roverka Ďuveť, která se této disciplíně věnuje závodně. Orientační běh spojuje schopnost orientaci v terénu s mapou a buzolou a fyzickou zdatnost, a to bylo to, co si většina z nás měla poprvé vyzkoušet na tomto přátelském závodě.

Všichni účastníci na startu obdrželi průkazku a mapu okolí, ve které byly vyznačeny kontroly. S obojím v ruce (a někdo ještě s buzolou) krátce před 11. hod vyběhli a měli přesně 1 hodinu na to, aby obešli co nejvíce kontrol a včas se vrátili do místa startu.

Pro vlčata a světlušky byl připravený okruh s 15 kontrolami. Na skauty a rovery čekalo kontrol 20. Protože šlo hlavně o to si to pořádně užít, každý si chodil a běhal, jakou rychlosti chtěl, s kým chtěl a více či méně i kam chtěl. Kontroly byly sice očíslované, ale pro naše účely nebylo pořadí pevně dané. Tak jako tak byla snad pro každého radost najít oranžovo-bílý lampion a štipnout si kleštičkami průkazku!

Lampionový průvod

Letos se díky nouzovému stavu a všem protiepidemickým opatřením bohužel nemohl uskutečnit tradiční lampionový průvod, který je rok od roku navštěvovanější. Proto si o svatomartinském dělení a teplém svařáku můžeme nechat jen zdát a na skautské představení, které vypráví legendu o svatém Martinovi z Tours, si budeme muset další rok počkat. Počátky této tradiční akce jsou spojeny s rokem 1996, kdy proběhlo společně s oddílem Nezmarů zpívání. Od následujícího roku se hraje krátká scénka o životě svatého Martina, která se ve více či méně pozměněné podobě zachovala dodnes. Jak praví pranostika, Martin přijíždí vždy na bílém koni. Nu, ve Vraném to tak úplně neplatí. Nejenže náš kůň, který chodí víc jak deset let v čele průvodu, je hnědák, ale taky už dlouhá léta tu na 11. listopad nenapadl sníh a mráz udeřil jen výjimečně.

O organizaci této akce se po celá ta léta starali především Jarka Trojanová, Jana Zlámalíková, Pavel Filip, Lukáš Novotný a Barča Mátlová, kterým patří velké dík stejně jako velkému množství skautů a skautek, kteří se vystřídali jak v představení, tak v přípravách. A v neposlední řadě děkujeme malým i velkým divákům, kteří často i za deště zapálí lampion a vyrazí do průvodu.

Prozatím jsou všechny akce pro veřejnost zrušené. V tuto chvíli se přemýšlí jedině o Betlémském světýlku, u něhož ale ještě není jisté, jestli do Česka vůbec dorazí. O tom Vás budeme ale včas informovat.

První – a jak se později ukázalo i poslední – vystoupení našeho sboru byla vánoční: 3.1. v Jíloví a 5.1. v Dolních Jirčanech. O tom už jsem psal v čísle 203. Další připravovaná vystoupení už se díky Covid 19 nemohla uskutečnit. Skončili jsme i s pravidelnými zkouškami a nadále zůstáváme v kontaktu pouze díky telefonům či e-mailové korespondenci.

Letošní poutní koncert měl být i jubilejní, protože od založení sboru v r. 1995 uplynulo již čtvrt století.

Díky karanténě musel být zrušen. Po prázdninovém rozvolňování karanténních opatření jsme počítali s uskutečněním jubilejního koncertu na státní svátek 28. října. Nicméně díky druhé vlně pandemie se ani ten uskutečnit nemohl. Zda bude možno uskutečnit tradiční vánoční koncert 26.12. zatím není známo, ale je to spíše nepravděpodobné.

Protože každé výročí je i příležitostí k ohlédnutí na uplynulá léta, dovolím si stručně zrekapitulovat uplynulých 25 let působení našeho Sboru sv. Jiří.

Již o Vánocích 1989 se sešlo několik dětí, aby zazpívaly vánoční koledy v kostele před půlnoční mší a následující den i na samostatném koncertu. To se opakovalo i v r. 1990. V dalších letech již přibyla vánoční vystoupení ve zdejší škole, u vánočního stromu, pak i v okolí – ve Zvoli, Jílovém, v domově důchodců v Hostěradicích a v ústavu soc. péče v Psárech. V r. 1993 již zpívalo s dětmi i několik jejich rodičů. Po vánočním koncertu 8.1.1995 navrhlo těch několik dospělých, aby sbor nacvičoval a zpíval i mimo vánoční dobu. A tak od první zkoušky **10.2.1995** u nás doma a pak dalších už ve škole, začala historie našeho sboru. Ke zmíněným rodičům dětí z Vraného postupně přibývali i další dospělí, nejdříve také z Vraného, později i z okolí: Zbraslavi, Měchenic, Davle, Prahy 5 – Lužin a Stodůlek. Po odstěhování některých členek i ze Zvole a dokonce i z Mníšku pod Brdy. I místa našich vystoupení, jak při bohoslužbách, někdy spojených i s následným krátkým koncertem, tak i při samostatných koncertech se postupně vzdalovala od Vraného. Dopravu zajišťovali nezištně členové sboru vlastními auty. Ve dnech 11. a 12.10.1997 jsme uskutečnili první vícedenní zájezd – do Nových Hradů a Dobré Vody u Českých Budějovic. Hned v dalším roce jsme ve dnech 8.-10.5.1998 absolvovali již třídní výjezd; cílem byla obec Vápenná, které v r. 1997 poskytla naše obec finanční pomoc po záplavách. Kromě koncertu v tamním kostele jsme cestou zpívali také v Opočně a Králíkách. Na podzim r. 2001 jsme ve dnech 28.-30.9. zpívali v severních Čechách v nově obnovených kostelech v Srbské Kamenici, Mařenicích a Studánce u Warnsdorfu. V roce 2003 jsme uskutečnili první zahraniční zájezd a to do Holandska. Tím také byla zahájena tradice vícedenních zájezdů konaných začátkem prázdnin. Na ty už byla zajišťována doprava autobusy a spolu se členy sboru se jich zúčastňovali také přizvaní přátelé. Část úhrady nákladů na dopravu byla pokryta příspěvky obce na roční činnost sboru; ubytování a ostatní náklady včetně části dopravy pak byly hrazeny účastníky zájezdu. V rámci těchto zájezdů jsme účinkovali nejen na mnoha místech Čech a Moravy, ale i na Slovensku, v Rakousku a Slovinsku, v Itálii, v Polsku a již zmíněném Holandsku. V r. 2010 jsme kromě letního zájezdu vyjeli ještě na podzim na Moravu (mj. jsme zpívali i ve známém poutním kostele na Hostýně). V r. 2012 jsme si po vystoupeních

na Tachovsku zajeli zazpívat i do blízkého Weidhausu v NSR. Zájezd do Itálie v r. 2014 jsme uskutečnili na pozvání k účasti na mezinárodním festivalu sborů, v jehož rámci jsme absolvovali 6 koncertů. V r. 2018 jsme na pozvání zpívali ve Vídni na dvou mších, z nichž po té sobotní jsme svým zpěvem doprovodili i svatební obřad tamní české nevěsty.

V průběhu 25 let se počet členů sboru pochopitelně měnil. Někdy přibyli noví členové, většinou přátelé stávajících členů, kteří navštívili naše koncerty nebo se zúčastnili některého našeho zájezdu. Někdy jsme se rozloučili se členy, kteří se odstěhovali nebo měli zdravotní problémy svoje či v rodině. Ve čtyřech případech už bohužel odešli na věčnost. V r. 2012 měl sbor největší počet členů – 27. Na konci roku 2019 nás bylo 25.

V převážných případech jsme vystupovali v kostelech, kde kromě oslovující atmosféry je vždy výborná akustika. A protože jsme při bohoslužbách a koncertech ve velké většině zpívali bez nároků na odměnu, bylo pro nás důležité, že jsme nemuseli platit za propůjčení sálu. V sociálních ústavech, kde jsme vystupovali sice už tak dobrá akustika nebyla, ale to vynahradil pocit dobrého skutku pro přítomné klienty. Dobrovolné vstupné na koncerty jsme ponechávali ve prospěch kostela případně ústavu, kde jsme účinkovali. V několika ojedinělých případech jsme z iniciativy faráře resp. pořadatele akce obdrželi příspěvek na dopravu nebo – což bylo velice milé – pohoštění po vystoupení. Největší

odměnou ale pro nás byla vždy radost návštěvníků, kterou nám osobně projevovali po skončení vystoupení nebo i písemně milými dopisy.

Na závěr jsem podle kroniky sboru sestavil rekapitulaci našich vystoupení: **počet koncertů – 218; počet bohoslužeb – 206.** Myslím, že je to dosti úctyhodné číslo vystoupení, kterými jsme – i zásluhou mimovranských členů sboru – v naší republice i v zahraničí reprezentovali naši obec Vrané nad Vltavou.

Podrobnější informace o našem sboru viz www.sborsvjiri.cz.

Níže uvádím jen přehlednou tabulku našich vystoupení.

Alfa

Sbor sv. Jiří – Vrané nad Vltavou					
rok	jednotlivé akce		akce při zájezdech		
	koncerty	mše	země – kraj	koncerty	mše
1995	6	7			
1996	2	10			
1997	5	10	Jižní Čechy	1	3
1998	4	5	Východní Čechy	2	1
1999	6	8			
2000	5	11			
2001	6	7	Severní Čechy	3	1
2002	7	6			
2003	4	7	Západní Čechy	–	1
2004	6	7	Holandsko	2	1
2005	8	9	Rakousko, Slovinsko	1	1
2006	4	9	Morava	3	3
2007	8	6	Slovensko	5	4
2008	5	7	Západní Čechy	4	4
2009	7	10	Severní Čechy	1	1
2010	8	5	Šumava / Morava	4 / 1	2 / 2
2011	7	7	Východní Čechy	3	1
2012	8	6	Západní Čechy / NSR	3	4 / 1
2013	7	6	Severní Čechy	3	3
2014	7	6	Itálie	6	–
2015	9	6	Polsko	6	4
2016	8	4	Západní Čechy	3	2
2017	5	6	Morava	3	3
2018	6	6	Vídeň / Západní Čechy	– / 2	2 / 2
2019	11	6	Východní Čechy	2	1
2020	1	1	—	—	
celkem	166	183		52	23

SENIOREK

Ač mám v ruce, letos naposledy, Diář 2020, tak mnoho uskutečněných akcí těžko hledám. Plány byly veliké, ale většina zápisů byla přeškrtnuta, akce byly zrušeny.

V září jsme se společně sešli pouze 2 x. Vydali jsme se na „Den otevřených dveří“ do Vigvamu v Dolních Břežanech.

Prohlédli jsme si prostory, shlédli ukázkové hodiny jógy. Popovídali jsme si s děvčaty z Vigvamu. V Klubu jsme se stačili sejít pouze jednou a vyráběli jsme čepičky pro Večerníčka.

Od září jsme úzce napojeni na naše kamarádky z organizace Mezi námi.

Zapojili jsme se do akce „Pohádkový rok“. Na každý měsíc je vyhlášena jedna pohádka. V září jsme vyráběli Večerníčkovou čepici a děti v MŠ zhotovily obličej Večerníčka. V říjnu Seniorek tvořil hrnečky na dušičky pro vodníka, kterého měly za úkol udělat děti. V listopadu děti měly za úkol výrobu lišky a senioři pytlíky (podle písničky Běží liška k Táboru). Nyní jsme pouze ve spojení přes internet či telefon, ale i tak spolupráce funguje. Pohádkový rok nám připraví ještě mnoho překvapení až do června 2021.

Mezi námi nás neustále zásobuje, posílají nám zdravotní rady od dětí.

Prostřednictvím organizace Mezi námi, která spolupracuje s Divadlem Cirk La Putyka, jsme si poslechli již dva díly (La) děti. Dvacetiminutové povídky. A těšíme se na další díly.

V pondělí 23. listopadu 2020 proběhl 1,5 hodinový on-line Workshop. Shlédli jsme příspěvky z činnosti seniorů v seniorských domovech a dětí v mateřských školkách v době koronavirové. I náš Seniorek byl prezentován. Vystoupili také odborníci, psychologové, kteří radili, jak žít v této nelehké době. Toto on-line vysílání se bude opakovat.

Naše kuchařka se stále rozšiřuje, receptů stále přibývá. Těšíme se, až bude naplněna a budeme podle ní vařit.

Díky počítači a emailovým zprávám si můžeme prohlížet mnoho zajímavého.

Posloucháme pěknou muziku, prohlížíme si krásy naší vlasti, ale i obrázky z ciziny.

Moc se všichni těšíme, až se opět budeme scházet a dohánět to, co jsme nemohli.

Všem milým spoluobčanům přejeme v klidu, pohodě a hlavně ve zdraví prožité svátky vánoční.

Pevné vykročení do roku 2021 a přejme si, aby se vše vrátilo do starých kolejí.

SENIOREK

NOVINKY Z „TATRANU“

Vážení sportovní přátelé,

zkrácená část podzimní sezóny je za námi. Stejně tak jako na jaře, jsme i na podzim byli nuceni přerušit mistrovské soutěže v jejich průběhu. Bohužel současná epidemiologická situace nám nedovolí hrát utkání ani společně trénovat. Veškerá naše sportovní aktivita je tak momentálně pozastavena. Hráči ani tak nelení a individuálně se připravují podle svých schopností a možností této doby.

Shrnutí podzimní části soutěží

Mladší přípravek v základní skupině okresního přeboru obsadila druhé postupové místo a v jarní části sezóny bude v nadstavbové části bojovat s týmy Vestce, Hradištka a Dolních Jirčan. Značně omlazené sdružené družstvo dorostu obsadilo ve své soutěži nelichotivé předposlední místo. Naši muži po podzimní části sezóny drží pátou příčku tabulky a do jarní části vstupují s cílem posunout se na vyšší pozice a v případě nezdaru si udržet pozici stávající. Pokud to situace dovolí, zimní příprava začne v polovině ledna. Hráči absolvují mimo pravidelné tréninky na UMT v Radotíně i několik přípravných utkání. V závěru přípravy hráči zamíří na kondiční soustředění, kde okusí ráz horských vrchů v Jizerských horách.

Za všechna družstva chceme poděkovat všem naším fanouškům a příznivcům, kteří nás celý podzim v hojném počtu podporovali jak na domácích, tak i na venkovních zápasech. Děkujeme také všem rodičům za spolupráci a velkou podporu dětí. Pevně věříme, že se epidemiologická situace v ČR přes zimu umírní a my se na trávníky na jaře vrátíme v plné síle. Těšíme se na Vás a Vaši podporu v lepších časech!

*David Balling, předseda SK
Vrané nad Vltavou, z.s.*

Navštivte naše webové a facebookové stránky:

www.sk-vrane.cz
<https://www.facebook.com/skvrane-nadvltavou>

VÁNOCE

BIBLICKÝ PŘÍBĚH NAROZENÍ JEŽÍŠE

Náboženskou podstatou Vánoc je oslava narození (vtělení) Ježíše Krista. Příběh a okolnosti narození Ježíše jsou často znázorňovány pomocí vánočních betlémů. Události, které se vztahují k početí a narození Ježíše Nazaretského, jsou popsány v Novém zákoně. Hlavními zdroji jsou evangelia podle Lukáše a podle Matouše. Biblické příběhy narození Krista mají zčásti legendární charakter, nelze je tedy považovat za přesný popis historické události.

V době, kdy byla matka Jana Křtitele, Alžběta, v šestém měsíci, se podle biblického vyprávění zjevil archanděl Gabriel v Nazaretě Marii, panně zasnoubené Josefovi, muži z rodu Davidova. Anděl Marii oznámil, že počne a porodí syna, Ježíše, jenž bude navěky kralovat nad rodem Jakobovým a jeho království bude bez konce.[4] Josef chtěl poté, co se zjistilo, že Marie počala z Ducha svatého, Marii potají propustit, avšak ve snu k němu sestoupil anděl a pravil: „Josefe, synu Davidův, neboj se přijmout Marii, svou manželku; neboť co v ní bylo počato, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš, neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů.“

Na základě císařského příkazu ke sčítání lidu Josef a Marie vydali z Galileje, z města Nazareta, do Judska, do města Davidova jménem Betlém. Zde se Josef měl nechat zapsat.[6] V době, kdy dorazili do města, porodila Marie svého prvorozeného syna, zavinula jej do plenek a položila do jeslí v chlévě, kde nocovali, protože se pro ně nenašlo místo pod střechou. Zdejší pastýři v té době pásli pod širým nebem a v noci se střídali v hlídkách u svého stáda. Této noci u nich přistál anděl Páně a řekl jim: „Dnes se vám narodil Spasitel, Kristus Pán, v městě Davidově. Toto vám bude znamením: Naleznete děťátko v plenkách, položené do jeslí.“ Pastýři spěchali do Betléma a našli Marii a Josefa i to děťátko položené do jeslí. Když je spatřili, pověděli, co jim bylo řečeno o tom dítěti. Všichni, kdo to uslyšeli, užasli nad tím, co jim pastýři vyprávěli.

Narození Ježíše předpověděla hvězda, která byla později při oslavách Vánoc zobrazována jako kometa. Hvězdu spatřili mudrci z východu a přišli do Jeruzaléma, kde se vyptávali po novorozeném králi Židů (Ježíšovi), jehož hvězdu viděli, aby se mu poklonili. Zprávy o tom se donesly králi Herodovi, který se znepokojil, svolal kněží a zákoníky a vyptával se jich na místo narození onoho Mesiáše. Oni mu odpověděli: „V judském Betlémě, neboť tak je psáno u proroka.“[7] Herodes tedy vyslal mudrce do Betléma, aby dítě našli. Pak mu měli podat zprávu, aby se mohl také přijít poklonit. Hvězda, kterou mudrcové předtím spatřili na východě, se jim opět zjevila a šla před nimi, až se zastavila nad místem, kde bylo dítě. Mudrcové tak našli dům i Ježíše s Marií a Josefem. Poklonili se Ježíšovi a předali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu. Protože dostali napomenutí ve snách, aby se nevraceli k Herodovi, vrátili se mu-

drcové jinou cestou do své země. K Josefovi ve snu také sestoupil anděl a varoval jej před Herodem, takže Marie s Ježíšem a Josefem brzy poté uprchli do Egypta. Král Herodes, když zjistil, že se mudrcové nevrátili se zprávou o novém židovském králi, dal příkaz povraždit všechny děti mladší dvou let v Betlémě a okolí.

Tento příběh z Bible bývá během Vánoc připomínán a zobrazován a odkazují na něj vánoční symboly.

VÁNOČNÍ POSTAVY

Mezi tradiční vánoční postavy v Česku patří průvod **svatého Mikuláše** s jeho doprovodem, především čertem a andělem, a dále tři králové na konci Vánoc. Některé zvyky mohly být lokálně odlišné nebo kombinovány. Bukači jsou osoby nebo skupiny osob (často děti) koledující s bukalem (brumbálem, fanfrnochem) den po Silvestru. Ale na Tři krále, na Plzeňsku například koledovali často tři králové s nástrojem nazývaným bukač, nástrojem podobným bubnu nebo bubínku, vyluzujícím hluboký zvuk po zatahání za žíně.

Svátek **Svaté Lucie** je oslavován třináctého prosince. Svatá Lucie byla zpodobněna jako bíle oblečená osoba mlčící se zamoučeným obličejem nebo maskou, z bílé masky na obličejí ční dlouhý hrot. Někde chodila kobyla Lucka s celým bujarým průvodem který prováděl různé neplechy, loutka s koňskou hlavou. Jinde je Lucie popisována: „*na hlavě králiči kůži, na těle obrácený kožich, v pokrvácené ruce nůž... ..jak hrozně vypadala tato obluda v přítmí blikavého světla za zimního večera v nízké světnici venkovské pro strach dětem i dospělým.*“ Lucie je v Česku bez věnce se svícemi na hlavě, na rozdíl od severské tradice. Původně byl svátek svaté Lucie byl v předvečer Vánoc, 23. prosince, ale byl přesunut se změnou juliánského kalendáře na gregoriánský. V ruce Lucie nosila peroutku a vařečku nebo velký dřevěný nůž, ale u této tradice je popsána poměrně velká různorodost. Lucky kontrolovaly pořádek, neposlušné děti, dodržování půstu a zvyku, že se 13. 12. nesmí drát perí ani příst. Kdo zákaz porušil, toho přišly Lucie klepnout přes prsty vařečkou a pocuchat prádlo. Nehodné děti svaté Lucie strašily, vytahovaly z postelí a cpaly do džberu (menší kádě), chtěly jim dloubat oči, propíchnout břicho nebo si je odnést. Poslušným dětem Lucie nadělovaly do punčoch. Peroutkou z husího křídla ometla ve světnici prach, vyčistila police a skříně a všechny učesala hřebenem. na Přerovsku byly „Lucky“ prohánějící hospodyně a vymetající dům koštětem doménou rozverných mláďenců. Podle některých zdrojů vesničané věřili se na svátek svaté Lucie scházejí čarodějnice aby škodily dobrým křesťanům. tradice se ale různě vyvíjela, Jakub Jan Ryba o Lucii píše: „*Jak ta vyhlíží! Ó, ta jest strašlivá. Ta bere vám neposlušné děti do břicha. Oho, toť by muselo býti břicho!*“

Perchty – (také Peruchta, Šperchta, Parychta, Špereichtha) kontrolovaly dodržování půstu na Štědrý den. Tato postava není totožná s Bílou Paní, Perchtou z Rožmberka a není zde žádná souvislost. Šlo o strašidelné bytosti a jsou známy v jiném označení již od keltských národů. Představovaly pokání, symbol zla s děsivým obličejem a s vyplazeným jazykem. V ruce nosily škopíček na krev a v druhé ruce nůž a hrozily dětem, když budou zlobit, že jim rozpárou břicho. Břicho vycpávaly koudelí nebo hrachem, ukázky operace v zábavné formě předváděly. V rukopisu z roku 1418 je popisována strašidelná Perchta, která prý má zlatou hlavu, cínové oči, měděné uši, železný nos, stříbrnou bradu (vous?) a olovený krk.

Šprecht – je zmiňován v křesťanských dobách jako postava kontrolující dodržování půstu na Štědrý den. Břicho dětem kontroloval probodnutím.

Žber – je popisovaný Č. Zíbrtem jako veliká bytost, celá pokrytá koudelí. Žberem rodiče strašili děti velmi účinně. „*Kde měli nedobré děti, tam zastavil, vešel do jizby a nepoddanci prý rozřezal břicho, vnitřnosti vybral a místo nich vložil koudel.*“ popisuje Č. Zíbrť pověst. Postava přicházela 13. prosince a vozila s sebou na vozíku taženém dvěma koni nebo osly pytle koudelí.

Čaputa – chodil na Moravě po dědinách již na štědrý večer a pokračuje ve svých rozpustilostech na nový rok. Je to člověk malého vzrůstu oděný do napolo do mužských a napolo do ženských šatů, vycpaných slámou a senem, s řešetem na hlavě a býkovcem v ruce. Pokud potká výrostka, bije ho býkovcem, aby prý lépe rostl a nebyl líný.

Ometačky – chodívaly koledovat o silvestrovské noci a prosí o almužnu. Zpodobňují je staré ženštiny černě oděné, jen s bílým šátkem zavázaným tak, že obličej není skoro vidět mimo velký hrot vpředu na hlavě. Postava zaklepá třikrát na dveře, nemluví dokud nedojde ke kamnům které třikrát přejede březovou metličku se slovy „*Ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého*“ a popřeje hospodáři „*Aby jim Pambů dal šťastnej novej rok!*“.

Baby – byla dvojice osob představují postavy, celé, i přes hlavy zahalené šátky. V jedné ruce držely husí křídlo, v druhé hrneček s kolomazí. Chodily o Štědrý večer i před Novým rokem i na Nový rok se strašidelným hlasem a slovy „*Dejte holky nebo vdolky*“. Bývají podarovány vdolky. Tradice je popsána z Bystřice u Benešova.

Štědrá bába – klokavá, klovcová, šťuchavá, vrtibába, byla bíle zahalená postava s maskou s dlouhým nosem. Někdy vymýšlela různé žertíky a hrozila metlou a jindy tajně nadělovala dárky. „*Já jsem klovcová bába a chodím mezi Štědrým dnem a Novým rokem a mučím zlobivé děti. Některé stačí jen tak vyděsit, aby se bály...*“ uvádí při výstupu postava ve skanzenu v Kouřimi.

Mikuláška – matka svatého Mikuláše. Byla samostatnou postavou nebo v průvodu svatého Mikuláše. Podle popisu březovými proutky šlehala po oknech a nosila košík s dárky pro hodné děti. Vystupovala také s cepem, kopistem či srpem. V lidové tradici se objevuje také v říkadle: „*Mikuláš ztratil plášť, Mikuláška sukni, hledali, nenašli, byli oba smutní.*“ V Seničce rodiče straší děti zlou Mikulášskou, která sbírá dárky od sv. Mikuláše. Zde má bílý oděv a krvavé oči.

Kališové (kalašové) – jsou koledníci nebo postavy koledující o Štědrém dni, podle některých zpráv ještě před východem Slunce. V Praze podle dobových zpráv chodil kališ s peroutkou (bílou nebo zlatou) a oprašoval nábytek a všechny osoby. Koledou si přivydělávali o Vánocích učitelé, rektori, kněží a správcové školy, s touto koledou chodili i řezničtí učni, tedy nikoliv žebráci. Kališ je popisován jako „*...muž, oděný v bílý rubáš, s korunkou z pozlaceného papíru na hlavě. V ruce měl kosinku rovněž pozlacenou a zpívaje písně vánoční obešel každou zelenárku, ježž kosův a pak obou tváří se dotýkal tou kosinkou pro štěstí*“ Podle jiných zpráv byl kališ oblečen pestře, s dlouhým ptačím perem za vysokým špičatým kloboukem. Odměnou je zboží které obchod nabízí nebo pár grošů.

Svatý Ambrož – je postava v bílém hábitu se špičatou černou čepicí a závojem přes obličej. Působila kolem kostelů ve středních Čechách, kam po setmění lákala děti na dobroty a potom je strašila a honila s metlou polepenou bílým papírem.

Barbory – nadělovaly dětem drobné dárečky, ale většinou bonbóny. Vystupovaly jako kladné postavy, nezastrašovaly děti.

Je třeba uvést na pravou míru, že tyto zvyky byly obvykle prováděny za účelem pobavení zúčastněných, což se koledníci, včetně tří králů snažili naplňovat žerty, narážkami, změnou hlasu a vtipnými modifikacemi textů. Za zábavu byli odměňováni spíše než za strašení. I děsivé lucie a Perchty byly představením, které mělo pobavit.

Z Moravy jsou ještě v křesťanských dobách zaznamenány staré kulty božích poslů „divé ženy“ obcházející na Silvestra, kterým je uchystáno něco chleba, vdolek. Protože „divé ženy“ byly neviditelné, šlo o spíše o úlitbu bůžkům než zábavu či koledu.

VÁNOČNÍ ZVYKY A POVĚRY

K Vánocům se vztahují některé pranostiky například: *Zelené Vánoce, bílá Velkonoc*. Štědrý večer je považován lidmi odedávna za zvláštní dobu, kdy působí silněji kouzla.

Bylo třeba naplňovat určité magické rituály a vyhnout se tak dopadu zlých pověr a naklonit si na svou stranu síly ovládající věci budoucí. Rovněž prý bylo možné snadněji nahlédnout do budoucnosti. Rituály pocházející z předkřesťanských dob ukazují, spíše než co jiného, nejhlubší lidské touhy, které se příliš nemění.

Při zadělávání kynutého těsta měla hospodyně na zahradě rukama hladit ovocné stromy a volat: „*Stromečku, obrod', obrod'*“, aby byly plodné. Mezi křesťanské zvyky se zřejmě pohanskými kořeny patří zvyk bdění (vigilie) a půstu. Přinejmenším mezi večeri a půlnocí jsou hrány karty a kostky, aby hráči zjistili jaké štěstí je čeká příští rok, jak jim půjde karta. Častým moderním zvykem je procházka před večeri. Někde bývá procházka spojena s moderním vánočním

zvykem pustit vánočního kapra do řeky ve městě, což bývá někým považováno za záchranu pro uvedeného kapra, odborníky však za rozsudek smrti.

O Štědrém večeru má mít kapsy hospodář otevřené, aby do nich napadalo štěstí, aby přišel hospodář k bohatství. Prát prádlo na Štědrý den přináší smůlu. A nesmí se rozhodně věšet prádlo, protože by se během roku mohl někdo oběsit. Zvykem bylo rozkrajování ovoce, z něhož se věštilo zdraví či nemoc a smrt. Na Štědrý den se nesmí čistit chlévy a stáje, pak by dobytek kulhal. Nesmí se zametat, aby

z domu nebyli vymeteni duchové mrtvých, kteří v tyto dny přicházejí navštívit živé.

Při večeři jsou všichni jsou svátečně oblečeni a jídelna je vyzdobena. Na stole může být ubrus s vánočním motivem a zapálené svíce. S požíváním jídla se čeká až bude shromážděna celá rodina. Před večeří se všichni společně nahlas pomodlí, nebo jsou pronášeny přímlyvy. Na večeři se podává ryba, obvykle kapr. Během večere se v různých oblastech země dodržují některé zvyklosti. V některých rodinách se připravuje o talíř více pro nečekanou návštěvu. Často je zmiňován zvyk položit pod talíř minci či šupinu, tento zvyk měl udržet peníze v rodině nebo je přinést. Součástí večere měly být luštěniny, nejčastěji měla být při večeři zkonsumována lžíce vařené čočky, aby byla příští rok dobrá úroda a spousta peněz. Kdo na Štědrý den nedá nikomu dar, do roka prý skončí v bídě.

Po večeři bývá zvykem rozbalovat vánoční dárky a bývají zapalovány svíčky v lodičkách z ořechových skořápek, které jsou pouštěny v lavóru (velké míse sloužící k mytí, velmi často na metr vysokém samostatném stojanu) s vodou. Rituálem bylo házení střevíce, zda se dívka další rok vyvdá, halekání z brázdy, třesení bezem nebo plotem a poslouchání z které strany šteká pes.

Města jsou vánočně vyzdobena, stejně jako domy a někdy i okna a dveře domů. Adventní svíce na adventním věnci se zapalují postupně jako v jiných zemích. Soboty a neděle tráví lidé, ti kteří tyto dny nemusí trávit prací, svátečně. Často vycházkami do přírody nebo do města, kde navštěvují trhy, muzea, kostely, galerie a jiná hezká místa. Celé období před Vánocemi má sváteční nádech. Během období před Vánocemi obyvatelé uklidí a vyčistí celý dům, nakupují dárky a pečou cukroví. Ve vánočním období jsou v ČR časté koncerty a děti na náměstích mají pod vedením učitelek vystoupení se zpěvem a hrami, ve školách a školkách ukázky prací s vánoční tematikou. Bývají připravovány betlémy, jesličky často se živými herci.

Po Vánocích chodí děti s doprovodem katechety nebo katecheta dům od domu vybírat peníze na Tříkrálovou sbírku, kterou pořádá Katolická Charita.

Koledování

Tradici koledování najdeme u nás již ve středověku. V té době, ale i ještě mnoho let potom obcházeli koledníci různá stavení, zpívali písně a dostávali za to od hospodářů výslužku ve formě pálenky, jídla či drobných mincí. Koledovalo se hlavně v období mezi Štědrým dnem a svátkem Tří králů.

Zapalování františků a purpury

Tradice pálení aromatických směsí sahá až hluboko do historie, kdy se příbytky na přelomu starého a nového roku vykuřovaly, aby se vyčistily od všeho zlého. Kuželovitá podoba a typická vůně vánočního františka však pochází z Krušnohoří, kde se před třemi staletími začalo mlít dřevěné uhlí, do kterého se přidala pryskyřice z kadidlovníku pravého. Právě ta dodává františku jeho typickou vůni.

Sedm hrnečků

Sedm hrnečků sloužilo ve staré tradici k věštění budoucnosti. Princip byl jednoduchý. Pod každý hrneček se vložil jeden symbol - mince znamenala bohatství, uhlí signalizovalo nemoc, prsten svatbu nebo alespoň lásku, hřebínek varoval před nedostatkem, šáteček věstil cestu, chléb štěstí a dudlík miminko. Pak si stačilo jen zavázat oči, zamíchat hrníčky a jeden si zvolit.

Rozkvetlá Barborka

4. prosince má svátek svatá Barbora, patronka všech dívek, které se v tento den tradičně vydávaly pro větvičky z třešňových stromů – barborky. Pokud barborka nejdele do Štědrého večera rozkvetla, dívka mohla v příštím roce očekávat svatbu a krásného ženicha.

Ježíšek

Ježíšek je zdobnělinou Ježíše Krista, jehož narození v Betlémě křesťané právě o Vánocích slaví. Oproti západním zemím, kde se dárky rozbalují až na Boží hod ráno, rozdává Ježíšek v Čechách dětem dárky na Štědrý večer. Stačí jen po štědrovečerní večeři odejít z pokoje, kde stojí vánoční stromček.

Zdobení vánočního stromku

Málokdo ví, že předtím, než se pod vánočním stromkem začaly rozbalovat dárky, se ozdobený stromek zavěšoval nad štědrovečerní tabuli, nejčastěji špičkou dolů. Ozdobené větvičky ale rozdávali i koledníci. V Čechách však zdobení vánočního stromku tak, jak ho známe nyní, nemá příliš silnou tradici a jeho původ sahá teprve do 19. století.

Krájení jablka

Jablka se na podzim sklízela a skladovala jako zásoba na krušnou zimu. To nejkrásnější a nejšťavnatější jablíčko se pak na Štědrý večer podélně rozkrojilo. Pokud jádérka uprostřed připomínala hvězdičku, značilo to zdraví a štěstí. Pokud připomínala symbol křížku, značilo to nemoc nebo nepříjemnosti.

Vánoční cukroví

Pečení vánočního cukroví se u nás jako tradice objevilo až na začátku 19. století. Vzniklo z panáčků, kteří se na Vánoce vyráběli z ovoce. Děti si s nimi mohli hrát a později je také sníst. Tradice praví, že vánočního cukroví by mělo být 7 druhů.

MALÍŘKA MARIE FISCHEROVÁ-KVĚCHOVÁ A VÁNOCE V SAKRABONII

S jejími obrázky Jezulátka, andálků a dětí okouzleně hledících na rozzářený stromek mají mnozí z nás spojeny nejkrásnější svátky v roce. Marie Fischerová-Kvěchová je vytvořila v nedalekých Černošicích, ve vile se zvláštním jménem Sakraboronie.

Narodila se 24. března 1892 v Kutné Hoře. Zde prožila první tři roky života, pak se rodina přestěhovala do Prahy. Její tatínek Otomar Kvěch byl úředníkem ministerstva financí. Maminka Marie Kvěchová, jak tehdy bývalo samozřejmostí, zůstala v domácnosti, ale stala se jakožto velká znalýně a obdivovatelka lidové kultury a řemesel jednou ze zakládajících členek družstva Zádruha. Jeho cílem bylo podporovat je a uchovávat pro další generace. Na starosti měla krojované loutky, naučila se znát kroje jednotlivých oblastí celé republiky, vyrábět stříhy, vyšívat. Protože Mánička, jak své dcerce Kvěchovi říkali, projevovala výtvarné nadání, začala po absolvování měšťanské školy navštěvovat večerní kursy kreslení na Uměleckoprůmyslové škole. Po půl roce pak byla přijata k řádnému studiu. Říkali jí tu Malá, protože byla drobná a zároveň nejmladší. Bylo jí tehdy pouhých čtrnáct let. Mezi její profesory patřily takové osobnosti, jako byli malíři Jan Preisler nebo Jakub Schikaneder. V době svých pražských studií se v tanečních seznámila s o pět let starším medikem Janem Fischerem, svým budoucím manželem. Zamilovaná dvojice se pak od sebe na rok a půl odloučila, když Mánička odjela společně se svojí spolužačkou a nejbližší přítelkyní Boženou Vohánkovou, zvanou Bobi, na studijní pobyt do Paříže. Navštěvovaly tam kursy malířství u prof. Naudina ve škole Collarossi. Cenné rady ohledně ubytování, školy i každodenního života ve francouzské metropoli jim poskytla malířka Zdenka Braunerová. Mánička s Janem si denně psali. Pobyt v Paříži však skončil předčasně, protože vypukla první světová válka. Mladí lidé se tam ještě stačili zasnoubit a odjet na zásnubní cestu do Normandie. V roce 1915 se pak v Praze vzali a o rok později se jim narodila dcera Marie, v rodině zvaná Manča, a novopečená maminka vydala svoji první knížku nazvanou Naším dětem, v níž ilustracemi doprovodila lidové písničky a říkanky.

Život malířky Marie Fischerové-Kvěchové je spjat především s černošickou vilou Sakraboronie. Tuto vilu, ovšem se jménem Luisa, koupili v roce 1917 její rodiče od operetního herce a ředitele Švandova divadla v Praze Josefa Kubíka. A proč ji přejmenovali na Sakraboronii? Kdykoli měli Fischerovi

navštívit Kvěchovy v Černošicích, glosoval to Jan: „Tak zase do tý sakrabonie...“, což znamenalo něco jako do tramtárie. Tento výraz souvisí s výletními restaurací Sakrabonie, která stála za bývalými městskými hradbami. Pražané do ní chodívali v neděli posedět, a když chtěli říct, že je něco daleko, říkali „jako do Sakrabonie“.

V roce 1919 se manželům Fischerovým narodil syn Jan a o dva roky později druhá dcera Jelená. MUDr. Jan Fischer se rozhodl pro specializaci gynekolog-porodník a otevřel si soukromou ordinaci v pražské Křížovnické ulici, v domě, kde s rodinou bydlel. Domácnost jim vedla a s dětmi pomáhala Marie Šebková, zvaná Nánuška, která jako osmnáctiletá přišla ke Kvěchovým, když bylo budoucí malířce sedm let. Když se Marie Kvěchová provdala a sama měla děti, přešla Nánuška k Fischerovým. Byla milovaným členem rodiny, s kterou zůstala v časech dobrých i zlých, až do své smrti v roce 1953.

Marie Fischerová-Kvěchová malovala denně. K tomu, aby se specializovala na tvorbu pro děti, ji podněcovali například historik umění V. V. Štech nebo spisovatelka Milena Jesenská. Postupně ilustrovala celou řadu knížek. Připomeňme aspoň Kožíškova Poupata, Wenigovy Pohádky před spaním, Karafiátovy Broučky nebo Babičku Boženy Němcové. Vydala několik publikací a souborů pohlednic vztahujících se k narození dítěte a jeho prvnímu roku života – Denní život batolátka, Památník našeho děťátka nebo Můj památníček. Za první republiky ilustrovala série reklamních pohádek, které se rozdávaly zákazníkům v obchodech, asi nejvíce jich vytvořila pro továrnu na mýdlo Otta Rakovník. Mnohé z nich napsala její maminka Marie Kvěchová, která je pojala moderně, jako příběhy ze života svých vnoučat a jejich psa Pecičky.

Fischerovi se za ní do Černošic přestěhovali v roce 1933. Dědeček Otomar Kvěch zde již nebyl, zemřel v roce 1926. Vilu přestavěli a oficiálně ji přejmenovali na Sakrabonii. Velkou láskou babičky Kvěchové byla zahrada. Společně s rodinou své dcery se vydávala na prázdninové cesty. Do laurinky, auta s rolovací plátěnou střechou, se naskládali i se psem a takto jezdili nejen po vlastech českých a slovenských, ale i po Bulharsku, bývalé Jugoslávii a Podkarpatské Rusi. Často se stavělo, Marie Fischerová-Kvěchová malovala kroje, domečky, osly. Folklor byl totiž jejím velkým tématem – namalovala celou sérii pohlednic s krojovanými postavami, také národopisný betlém, ilustrovala lidovou poezii.

Obrovský zlom přišel s rokem 1948. Knihy Marie Fischerové-Kvěchové se nesměly tisknout, byly vyřazovány z lidových knihoven. Dostala nálepku „buržoazní malířka“. Vadilo, že její obrazy vyjadřovaly křesťanské hodnoty, že je příliš spjata s první republikou, malovala například pohlednice a plakáty k všesokolskému sletu. Až do roku 1969 jí nemohla vyjít jediná knížka. Jejím muži znárodnili soukromou ordinaci. Žili ale uprostřed své láskyplné rodiny, obklopeni vnoučaty. „Vztah babičky a dědy byl výjimečný. Nikdy v životě jsem se nesetkala s párem, který by se miloval a zároveň respektoval tak, jako oni dva,“ říká jejich vnučka Helena Kratochvílová. I když malířka nesměla vydávat, ani vystavovat, stejně brala denně do ruky štětec nebo tužku. Malovala do šuplíku, portrétovala svá vnoučata i děti přátel. Vytvořila například obsáhlý soubor maleb a kreseb květin – lučních, polních i těch z černošické zahrady. „Celou tu kritickou dobu ji

držela hlavně katolické Morava, nebyl den, aby nedostala dopis, lidé jí psali moc krásně a ona na každý dopis odpovíděla,“ říká její vnučka Helena. Až v roce 1969 vyšlo Marii Fischerové-Kvěchové lepoprelo Moje první slůvka. O rok později Barvičky a v letech 1972 až 1974 ještě série vánočních a velikonočních pohlednic. Poslední knížkou, která byla vydána za jejího života, v roce 1972, byl Můj Památníček III. Pak zase přišel zákaz.

V roce 1979 rodinu potkala tragická událost, utopil se malířčin syn Jan, poté, co se s ním na soustoku Berounky a Vltavy převrhla kanoe. Marie Fischerová-Kvěchová ho přežila o pět let, zemřela 2. června 1984 v pozhnaném věku 92 let. Pohřbena je na černošickém hřbitově. Zůstalo po ní 280 skicáků plných kreseb. Její knihy mohly zase začít vycházet až po roce 1989.

Jak potvrzují její blízcí, vánoční čas milovala. V černošické vile Sakrabonie, kde žila se svými dvěma dcerami a jejich rodinami, začínal již svátkem sv. Mikuláše. „Bábina to měla vymyšlené, za první republiky koupila někde kněžské roucho a berlu, mitru ne, ta se každý rok vyráběla, a měla starou knihu zdobenou kameny, do které se založily lístečky s našimi hříchy. Dodneška v ní jsou,“ usmívá se Helena Kratochvílová. „Přícházel anděl s křídly, ten měl pokaždé jiné šaty, podle toho, která z dam si zrovna koupila novou noční košili. Čert měl obrácený kožík a černou punčochu přetaženou přes hlavu. Jako děti jsme dlouho věřily, že jsou skuteční. Dodneška Mikuláše světíme, sejdem se celá široká rodina, je nás kolem čtyřiceti,“ vypráví paní Helena Kratochvílová a noří se do vzpomínek na své dětství: „Při této příležitosti vždycky přijížděla z Boleslavi malířka Božena Vohánková, pro nás teta Bobi, která zůstávala až do února. Sama děti neměla, ale úžasně to s nimi uměla. Každý večer jsme seděli dole v jídelně při malé lampičce a ona nám vyprávěla ne pohádky, ale příběhy, třeba o králíčkovi. Dodneška ji slyším. Přijížděli také příbuzní, u nás se Vánoce pojímaly jako skutečné rodinný svátek, všechno ale mělo svůj řád a pravidla. Co se týče cukroví, bábina dělala jen nepečené druhy – ořechové trojhránky a kuličky, to byla její parketa. Moje máma pekla perníčky, teta Jelena zase linecké. Všechno se dělalo podle starých rodinných receptů, mám je schované, teď podle nich pečuji já,“ říká Helena Kratochvílová. Samozřejmě se také chystaly vánočky. „To byla v Sakrabonii posvátnost. Máma s tetou Jelenou je zadělávaly tak z deseti kil. Když měly těsto hotové, zavolaly: ‚Bábinko, už můžete! Ony jí celý život vykaly. Bábinka si uvázala růžový šáteček, aby jí nepadaly vlasy do těsta, oblékla si růžovou zástěrku, sešla dolů a řekla: ‚Holky, tak mě k tomu pusťte, já si musím stouchnout do těsta, protože jinak bych se nedočkala příštího roku. Teta Jelena pak vánočky pletla a máma je pekla ve své keramické peci, kterou měla v suterénu vedle kuchyně. K dalším vánočním rituálům patřila výzdoba kulatého lustru nad jídelním stolem – nabodaly se na něj svíčky a obtočil se chvojím, dále cídění svícnu a aranžování betlémů – starého, podkrkonošského, s vyřezávanými figurkami, které si moje máma a její dva sourozenci jako děti za první republiky každoročně směli dokupovat na mikulášském trhu na pražském Karlově náměstí. Pak jsme stavěli Wenigův papírový betlém a samozřejmě také babiččin. Když ho moje máma a teta vystříhávaly, špačkovaly: ‚To je vidět, že naše bábinka nestříhá. Namaluje sřpatý stromček, na něj ještě ptáčka, to víte, že ten ptáček se vždycky ustříhne... Ale nejdůležitější byl stromček. Musel být až do stropu a hodně hustý, za ‚totáče‘ takový sehnat býval nadlidský úkol. Většinou jsme kupovali dva a svazovali je k sobě. Stromek jsme pak

postavili na babiččin malířský stupínek a ona řekla: „Pojd' Helenko, budeme zdobit. Sedla si ke krabici a začala: „Podívej se, svítící holubička, tu měla ještě moje maminka, no, ona už nesvítí, ale ta tam musí být. Pak vyndala další ozdobu a řekla: „Jé, bílý komíníček, toho přivezl děda z války. On už vůbec nevypadal jako komíníček, už neměl ani obličej, ale také musel viset na čestném místě, a tak to šlo dál. Ty ozdoby mám dodnes, když je větším, vždycky si na ni vzpomenu. Svíčky jsme měly voskové, s elektrickými by nás babča vyhodila. A muselo jich být hodně. Stromeček pak rozsvěcovali čtyři lidi. Do pokoje, kde stál stromeček, vedly z chodby prosklené dveře, ty se polepily babiččíným tmavě modrým vánočním papírem s andělíčky. Když se v pokoji rozsvítilo, tak jsem jako malá holčička věřila, že tam andělci opravdu litají a připravují stromeček a dárky. Bábinka uměla prožít každý dárek. Rozbalovala ho se zavřenýma očima a u toho říkala: „Co by to tak mohlo být? My děti čekaly, co mu řekne a ona nezklamala: „To jsem si už dlouho přála!“ dávala mohutně najevo radost, i když to byla nějaká strašná blbost,“ vrací se do vzpomínek její vnučka Helena a dodává: „Ona nám dávala svoje obrázky, už během roku si poznamenávala, co se komu líbilo.“

Helena Kratochvílová pracovala čtyřicet let na Správě činohry Národního divadla. Tam vznikla další vánoční tradice. Od přelomu 70. a 80. let se 23. prosince v Sakrabonii scházeli někteří její herečtí přátelé, např. Jana Hlaváčová, Luděk Munzar, Táňa Medvecká... „Bylo nás asi třicet, při svíčkách jsme zpívali koledy, bábinka byla šťastná. A v této tradici pokračujeme dodnes, už přicházejí další generace – Bára Munzarová se svojí Aničkou a svým mužem Martinem Trnavským, Bára Hrzánová s Radkem Holubem... Všem jim pečuji vánočky, taky zadělávám z deseti kil, jako moje máma s tetou Jelenou, a myslím na ně i na bábinu, na ty nejdůležitější ženské mého života, a tak jsou vlastně pořád se mnou,“ uzavírá Helena Kratochvílová.

Děkuji paní Heleně Kratochvílové za krásný čas strávený povídáním v Sakrabonii a všem čtenářkám a čtenářům Zrcadla přeji radostné Vánoce prožité s vašimi blízkými.

Pavčina Kourová

POVÍDEJME SI...

Blíží se vánoční svátky, svátky klidu, míru, pohody, rozjímání a lásky. Chtěla bych vám vyprávět příběh malého pejska, který se narodil před 12 lety právě o vánocích. Začátek jeho života nebyl vůbec šťastný. Jeho první majitelka-cizinka si ho pořídila jako hračku. Když ji omrzelo, odcestovala do své vlasti a Ramba, takové dostal jméno, zanechala svému bývalému příteli a nejistému osudu. Nefungovalo to, Rambo byl zavírán do koupelny, potmě a na celý den. Aby toho zlého bylo ještě více, muži náhle selhaly ledviny a náhle zemřel. Jeho rodiče rezolutně odmítli vzít si Ramba k sobě domů. Jaký by ho asi čekal osud? Naštěstí ve stejné firmě, kde pracoval dotyčný, byla zaměstnána i moje dcera. Když se dozvěděla o nastalé situaci, rozhodla se vzít si Ramba k sobě a postarat se o něj. Rambo vyrůstal ve společnosti kočky, se kterou se skamarádil. Ona se o něj pečovala, čistila mu oči, on ji napodoboval a po procházkách v nepříznivém počasí se dal dokonale do pořádku, sám bez pomoci. 7 let žil v naprosté pohodě. Ke konci tohoto období si tchán mé dcery pořídil dva velké psy. Protože žijí ve společném domě, začali mu dávat najevo svoji nadřazenost a utiskovat ho. Já jsem v této době odcházela do důchodu a uvažovala pořízení pejska. Slovo dalo slovo, a protože Rambo mě dobře znal, domluvila jsem se s dcerou, aby zůstal u mne. Zahrada, příroda na dosah a čas se mu věnovat, to vše zaručovalo šťastných dalších 5 let jeho života. Nemarodil, chodil pouze na povinná očkovaní. Ale osud zase zasáhl. Na procházce naší obcí, kde žijeme, v místě, kde se nachází velký statek, byl Rambo naprosto nečekaně, zákeřně a bez varování napaden německým ovčákem pana B. Vlčák nebyl na vodítku a neměl ani obojek. Jeho majitel si jel na kole a pes mu utekl. Bylo to tak rychlé, že jsem nestačila Ramba vzít do náručí. Proti tak velkému psu neměl Rambo šanci se bránit. Nelitostně se do něj pustil a kousal ho. Snažila jsem se ho odtrhnout, po chvíli se mi to podařilo. Kdyby to trvalo déle, Rambo by tady asi už nebyl. A reakce pana B.? Svého psa neodvolal, nijak nereagoval, jen stál. Prostě nic nedělal, ač byl Rambo pokousaný, šokovaný, z pusy mu tekla krev, bylo mi řečeno panem B., že mému pejskovi nic není. Nasedl na kolo a odjel i se psem. Následovala rychlá návštěva veterinářky, injekce, šití a ujištění, že Rambo je jen pokousán. Po týdnu, při vytažení stehu a nedobrému stavu, se uskutečnila návštěva veterinární kliniky, kde měli rentgen. Potvrdilo se poranění páteře, ale kvůli časové prodlevě by operace nemusela dobře dopadnout. Rambo téměř nereagoval, neštěkal, začal postupně ochrnovat na zadní nohy. Také jsem se dozvěděla, že jsem už třetí v pořadí, které byl pokousán pes vlčákem pana B. Začala jsem hledat možnosti, jak Rambovi pomoci. Náhodně jsem zjistila, že existuje spilková chůze, která dokáže ochrnujícím zvířatům možnost zase chodit. Rambo je bojovník a tak poctivě šlape po běžícím páse ve vodě (ač ji nemá moc rád). Nechá se masírovat a snáší i laser, který mu také pomáhá s páteří. Čeká nás dlouhá cesta, děláme pokroky, Rambovi se vrací jeho povaha, začíná to být zase on. Chodí. Nikdy to už nebude jako před napadením, ale bojujeme, cvičíme, snažíme se. Já i můj pes. Pan B. a jeho pes nám ublížil. Toto trápení prožívá nejen Rambo, ale i já.

Přesto věřím, že vánoční svátky prožijeme s Rambem v klidu, míru, pohodě, rozjímání a lásce. Pro Ramba jí mám hodně a on mi to mnohonásobně vrátí.

svan

ASIJSKÁ ZELENINA PO ÉŘE KORONAVIRU

Již před třemi tisíci let se vědělo, že způsob stravování a zdravotní stav člověka spolu úzce souvisí. Zvláště po prodělaných atakách covidu -19 se cítíme unavení, vyčerpaní a přetažení. Zahrádka nám skýtá inspiraci, jak k práci a osvěžení, tak k využití zkušeností z jiných krajů.

Některé byliny a potraviny zlepšují, podle posledních poznatků výzkumu, náladu tím, že pomáhají zvyšovat hladinu tzv. „hormonů štěstí“ – serotoninu a dopaminu. Prvý uklidňuje a tlumí nervový systém a je zodpovědný za zdravý spánek. Dopamin navozuje pohodu, zahání únavu, nervozitu, zvyšuje schopnost koncentrace a působí antidepresivně. Proto znalý zahrádkář nečeká na medikamentózní podporu, ale hledí naplánovat na své zahrádce ty rostliny, které maximálně vymezují ozdravný trend.

Díky rozvoji dopravy nám nejsou úplně nedostupné zeleniny původem ze vzdálenější ciziny, které na svých zahrádkách můžeme úspěšně pěstovat. Jsou nabízené v sortimentu asijské zeleniny. Výhodou je jejich krátká vegetační doba (50-60 dní). Daří se jim v propustné půdě, zásobené živinami a při pravidelné záливce. Zvláště dobře prospívají na u nás již známých vyvýšených záhonech. Když rostlinám zachováme tzv. „srdéčko“, můžeme se těšit na opakovanou sklizeň. Horké a suché letní dny rostlinám nesvědčí. Upřednostňují časné jaro a podzim. Náchylné jsou také na okus dřepčíkem. Tady je několik druhů pro inspiraci.

Čínské zelí – produkuje lopatkovité listy na rozdíl od pekingského, které tvoří hlávky.

Roketa setá – (*Eruca sativa*) je známější jako rukola. Vedle funkce zeleniny má i léčebné účinky. Snižuje krevní tlak, zpomaluje progresi rakoviny, snižuje riziko obezity, cukrovky a srdečně – cévních chorob.

Komatsuna (*Brassica rapa* var. *komatsuna*) – tvoří růžici s velkými zelenými listy příjemné hořčičné chuti. Hodí se do salátů, nebo k úpravě jako náš špenát.

Čínská hořčice (*Brassica juncea*) – čím má starší list, tím má výraznější aroma. Je vhodná nejen do salátů, jako např. odrůda RED GIANT, ale i pod kuřecí a vepřové maso.

Mizuna (*Brassica rapa* ssp. *Japanica*) – má dlouhé štíhlé listy až 35 cm dlouhé a zvláště vysoký obsah vitamínu C, draslíku a vápníku. Minimální obsah cukrů je důležitý především pro diabetiky.

Mibuna (*Brassica rapa* ssp. *Japanica*) – připomíná mizunu a využití je podobné.

Jedlá chryzantéma (*Chrysanthemum coronarium*) je pro nás zatím nejexotičtější. Číňané věří, že tato rostlina představuje „životní sílu“. Z výhonků se varí čaj pro zvláštní příležitosti a z kořenů odvar proti bolení hlavy. U nás je k dispozici odrůda MAIKO – bohatá na vitamin A, minerály a silice. V čínských a vietnamských kuchyních je to základní zeleninová příloha k obvyklé přípravě masa.

Perila (*Perilla frutescens*) – krásná, až 60 cm vysoká bylina s nápadně fialovými listy. Má ráda slunce a přiměřeně propustnou půdu. Často zplaňuje. V poslední době bylo zjištěno, že má prokazatelně baktericidní, antiseptické účinky, rovněž snižuje produkci histaminu – látky odpovědné za nepřiměřenou alergickou reakci.

Asijské zeleniny jsou letitým „greenem“ vietnamských, čínských a japonských restaurací, prověšené mlsnými jazyčky jak východních, tak evropských strávníků. Už víte, na čem si v příštím roce nezapomenete pochutnat?

S.T.

PTÁCI A ZAHRADA

Ptáci přidávají zahradě na zajímavosti a kráse a není na světě zahradníka, který by zpochybňoval jejich význam a přínos. Pomáhají nám s odstraňováním hmyzu, vybírají semena, která se na zahradu nehodí, někdy se jim to nepovede a seberou nám i semena, která jsme pracně zasadili, ale tak už to bývá, ani my nejsme neomylní. Protože však v naší zdevastované krajině nenalézají vždy dostatek potravy v podobě semen, různých plevelů, bobulí a další rostlinné potravy a na ní vázaný hmyz a bezobratlé živočichy, má přikrmování ptáků stále větší význam.

Ale kdy vlastně ptáky krmit?

Jednoznačně celoročně největší potřeba na přísun potravy vzniká v období rozmnožování, kdy ptáci musí živit několik hladových krků. V případě sýkorek až deset. Přijde-li v toto kritické období ochlazení, nebo déle trvající déšť, stává se naše pomoc důležitější, než v zimním období. A nemusíme se obávat, že by

ptáci zlenivěli. Na rozdíl od nás mají zachované přirozené instinkty a nemají sklon k obezitě a lenosti. Jste-li ale zvyklí krmit ptáky pouze v zimě, měli byste vydržet co nejdéle, neboť zimní příkrmování má největší význam na konci zimy, tehdy jsou krmítka navštěvována nejhojněji.

A čím vlastně krmit?

Základem by měla být černá slunečnice, kterou má v oblibě většina ptáků. Další velmi vhodnou surovinou je hovězí lůj, ať už roztavený, nalitý do kořenáčů, či šišek, nebo celý, zavěšený na stromy. Je to velká lahůdka pro všechny druhy sýkorek, ale mají ho v oblibě i mlynařici a strakapoudi. Vhodnou potravinou jsou vlašské ořechy, máte-li jich nadbytek, předkládejte je ptákům rozklepnuté na půlky. Ptáci si dokáží vyklovat i ty nejmenší drobečky. A další nezbytnou součástí by měla být jablka, která můžete napichovat, nebo přivazovat na větve stromů. Na tyto čtyři druhy krmiva můžete přilákat až 40 druhů ptáků. Přidáte-li do krmítka další druhy krmiva, jako jsou ovesné vločky, proso, mák, můžete přilákat další druhy. Ale ať už krmíte čímkoliv, vždy platí, že předkládáme nezávadné potraviny. Rozhodně nekrmte zbytky z kuchyně, přepáleným tukem či starým pečivem.

A kam krmítko umístit?

Některým místům bychom se měli vyhnout. Rozhodně neumísťujte krmítko v blízkosti skleněných ploch. Ptáci do nich často narážejí a hynou. Také se vyvarujte míst, kde by se mohla schovávat kočka. Ideální je, když jsou v blízkosti stromy nebo keře. Jaký typ krmítka zvolíte nehraje velkou roli. Malé uzavřené krmítko udržuje potravu v suchu, ale někteří ptáci se stísněného prostoru bojí. Otevřené krmítko se jeví jako vhodnější, vyžaduje však větší údržbu. Ať už se rozhodnete pro jakoukoliv variantu, přeji vám ať vám krmení ptáků přinese radost. Uvědomme si, že zahrada bez ptáků by snad ani nebyla zahradou. Oni jí dodávají další život svou přítomností a ukazují nám, že jdeme správným směrem. A v neposlední řadě je krásné je poslouchat. A to, že nám ozobou trochu rybízu nebo třešniček, naklovou broskev nebo jablíčko, to jim rádi odpustíme. Vždyť to dělají pro svá mláďátka, která nám budou v příštím roce krásně zpívat a pomáhat nám při sběru škůdců.

ŽAK SI ŽPRÍJEMNIT ČAS A DĚLAT DROBNÉ RADOSTI – ŽIVOT JE KRÁSNÝ

Ve Vraném bydlíme 16 let a jsme tady opravdu moc rádi. Vlastně už si ani nedovedeme představit, že bychom žili někde jinde. Milujeme ten klid, blízkost lesa, procházky k daňkům, vůni bylin z Megafytu, atmosféru přehrady i noblesnost rozložitých vrb u Lávky. Všimli jste si, jak jsou v každém ročním období jinak zabarvené?

V současné náročné době si o to více dopřáváme drobné radosti. Procházky po okolí, obzvláště lesem, třeba z Vra-

ného do Zvole. Tolik bedel a žampionů jako letos na podzim jsme už dlouhá léta nenašli. Daly se sbírat kosou! A navíc, ve Zvoli jsou noví nájemci v cukrárně u rybníka: K.N. Dorty. Jejich laskominy jednoznačně stojí za to vyzkoušet. Lehoučké, nadýchané, poctivé, a ne tak sladké. A co si budeme povídat, každý pátek už mám v kalendáři pevně nastaveno, že musím zaskočit k Vypečeným sestřám na čerstvé housky. Nejlépe také pěšky. Když už hřešit, tak si to hřešení také zasloužit.

Z dalších výletů můžeme moc doporučit Zvolskou Homoli, výlet do Davle, ke studánce do Malé Chuchle, procházku po druhém břehu Vltavy z Jíloviště na Zbraslav, odkud máte Vrané jak na dlani, nebo procházku Svatojánskými proudy. Vůbec jsme si neuvědomovali, kolik skvělé práce odvedl v našem okolí CEV Zvoneček. Nejen naučnou stezku Zvolské Homole, ale právě i cedula s přírodou ve Svatojánských proudech.

Další malou velkou radostí je vaření jinak. Sama na své kůži jsem poznala, o kolik víc energie můžete mít díky změně v jídlu. Když jsem se v práci dostala do velkého stresu, zajídala jsem ho jídlem. A co si budeme povídat, přibírala. Takže stres a frustrace k tomu. Taký nutně investice do nového, většího, oblečení. Tak tohle by teda nešlo. Přeci nebudu chodit do práce jen proto, abych pak musela peníze vyhazovat oknem kvůli novému oblečení? Zkoumala jsem různé přístupy v jídlu. Vegetariánské i veganské, keto dietu, atd. Na trhu je velké množství diet, ale nějak to nebylo nic pro mě. Až jsem objevila přístup, který je založený na nejnovějších lékařských a vědeckých poznatcích. Fakta a data, to je něco pro mě :-D. Podstatou je, že si srovnáte hladinu inzulínu v těle a jíte metabolicky vyváženě. Jen 3x denně, mezi jídly máte 5 hodin pauzu, hlídáte si složení tak, aby obsahovalo vždy jednu bílkovinu, zeleninu, z příloh v hubnoucí fázi žitný chleba a místo zákusku ovoce. Byl to zásah do jídelníčku, ale zírala jsem, jak byl účinný. Nejen, že šla kila dolů, ale hlavně ten příliv energie! Tělu se celkově odlehčilo, začala jsem lépe spávat. Postupně se mému typu stravování začala přizpůsobovat i rodina. I když samozřejmě českou nebo moravskou klasiku také milují a já jim ji občas ráda uvařím. A zákuskům ve Zvoli se také nedá odolat. Nic se nemá přehánět :-D.

Tady je pár tipů na velmi chutná a metabolicky vyvážená jídla:

Snídaně: Ovesná kaše a rozvar ze švestek.

Ovesné vločky si namočíím přes noc. Když je dám ráno vařit ve vodě, ve které se namáčely se špetkou soli, jsou velmi rychle hotové. Nakonec vmíchám trochu mléka a minutku povařím. Další 1,5 dcl mléka vypiji bokem, abych měla dost bílkoviny. Švestkový rozvar: na nepřilnavé pánvičce rozpálím přepuštěné máslo a na něj nakrájím ovoce, malinko podleju vodou, přidám hřebíček a spoustu skořice a nechám dusit do kašovité konzistence. Dětem do rozvaru přimíchám trochu medu nebo lžičku třtinového cukru (záleží na tom, jak je sladké ovoce).

Oběd: Pomalu pečená kachna s kedlubnovým zelím

Maso jsem se naučila péct pomalu v troubě přes noc. Druhý den na oběd je prostě luxusní. Např. kachnu dám večer do litinového hrnce, osolím, pokmínuju a podleju trochu vodou, přiklopím poklicí a pečů v noci na 90st. Když ráno vstanu, navýším teplotu na 130 st a pečů klidně dalších 4-5 hodin. Půl hodiny před podáváním navýším na 170 st a odstraním poklici, aby se dopekla kůrka. Přitom také znovu podleju, pokud je potřeba.

Kedlubnu nastrouhám na hrubo, osolím a okmínuju, a dám dusit na ghí na pánvičce. Před podáváním přidám jablečný ocet dle chuti. Stejným způsobem připravuji zelí z čerstvé hlávky. Jako dezert je vynikající sladké jablko.

Večeře: Hříbový krém

1 porce: 60 gr mandlí a slunečnicových semínek dám vařit cca 15 minut s 50 gr pórků, jarní cibulky a cibule. K nim přidám 1 stroužek česneku a dalších 60-70 gr: žampionů, čerstvých, ale i trochu sušených hub z lesa. Také trochu zelen. bujónu, sůl a pepř. Uvařené rozmixuji na krém. Před podáváním posypu nasekanou petrželkou, celerovou natí nebo koriandrem. Zakápnu balsamico octem. Příloha: žitný chléb.

Jako dezert: hruška, nektarinka, pomeranč, mandarinka nebo jiné ovoce dle vlastní chuti.

Z KRONIKY OBCE VRANÉ NAD VLTAVOU

ROK 1957

19. května se konaly volby do národních výborů všech stupňů.

V naší obci bylo zapsáno	1220 voličů
vydáno hlasovacích lístků	1219
odevzdáno hlasovacích lístků	1213
počet hlasů pro kandidáty	1212

kandidátní listina:

1. Ant. Hrdinová	9. Voj. Vdovec	17. F. Řehák
2. Jar. Kadlec	10. Václ. Šedivý	18. Jiř. Kutilová
3. Jos. Vojř	11. F. Dvořáček	19. Fr. Křišťůfek
4. Pav. Boušková	12. Mil. Petr	20. Jos. Rathouský
5. K. Ježdík	13. Jar. Kubelík	21. Fr. Rákosník
6. V. Smolíková	14. Jar. Hlavsa	22. Jar. Šťastný
7. A. Hrunková	15. Jar. Smíšek	
8. M. Tloušťová	16. Lad. Kotáb	

Dne 28. května se sešla ustavující schůze nového národního výboru a novým předsedou byl jednohlasně zvolen Jar. Kubelík, dělník ve zdejší elektrárně. Rovněž jednohlasně byl zvolen tajemník národního výboru Jar. Kadlec.

Členy rady byli zvoleni: Jar. Kubelík, Jar. Kadlec, K. Ježdík, A. Hrunková a V. Šedivý.

Poté byli zvoleni a schváleni předsedové a členové jednotlivých komisí:

- zemědělská - předseda V. Vdovec
- finančně-rozpočtová - předseda Lad. Kotáb
- pro výstavbu- předseda Mil. Petr
- školská a kulturní - předseda Jar. Hlavsa
- zdravotní a sociální - předseda Jiř. Kutilová
- bytová - předseda Jos. Vojř
- obchodní - předseda Pavla Boušková

Činnost politických a masových organizací v obci:

Ve zdejší obci pracovala jenom Komunistická strana Československa.

Dále v obci byla Obec baráčníků, Tělovýchovná jednota Tatran s oddíly kopané, ledního hokeje a odbíjené, Svazarm, Svaz čsl.-sov. přátelství, Výbor žen, Osvětová beseda, Požárníci a Zahrádkáři.

Výstavba obce:

V červnu byly opraveny schody u hřbitova a konečně byly zhotoveny železniční závory na přejezdu silnice do Zvole a cesty v Zídkách. V říjnu byla dokončena stavba šestnácti bytových jednotek proti nádraží a komunální podnik začal s opravou budovy MNV.

Z. Křišťůfková - kronikářka

VLADISLAV VANČURA A VRANÉ NAD VLTAVOU

Nedávno zemřel režisér Jiří Menzel, který kromě jiných krásných filmů natočil také Rozmarné léto. Půvabný snímek vznikl podle knížky Vladislava Vančury, kterou napsal na Zbraslavi. Pojďme si tohoto režisérova milovaného spisovatele připomenout – svoji stopu zanechal i ve Vraném.

„Doktora Vančuru zastřelili,“ sdělovali si se zděšením v hlase na samém počátku června roku 1942 lidé ve Vraném. Bylo krátce po atentátu na Reinharda Heydricha. Dny a noci plné úzkosti a strachu. K. H. Frank vydal již v den atentátu, 27. května 1942, vyhlášku, v níž vypsal desetimilionovou odměnu na dopadení atentátníků a zároveň v ní pohrozil, že každý, kdo je u sebe přechovává nebo jim poskytuje pomoc, nebo kdo o jejich úkrytu ví a neoznámí to, bude zastřelen s celou svou rodinou. Na území protektorátu byl vyhlášen výjimečný stav, od 21. hodiny večerní do 6. hodiny ranní byl nařízen zákaz vycházení, v tuto dobu musely být uzavřeny všechny hostince, biografy a divadla, zastavila se veškerá veřejná doprava. Frankova vyhláška byla čtena v rozhlase a otištěna v novinách. Probíhaly domovní razie, zatýkání. Stanné soudy v Praze a Brně odsuzovaly k trestu smrti české vlastence, lidi zapojené do protinacistického odboje. Proti verdiktům těchto soudů nebylo možné se odvolat, odsouzení byli zastřeleni ještě téhož dne, kdy byl rozsudek vynesen. Na ulicích byly vylepovány červeno-černá oznámení se jmény popravených, jejich jména byla čtena také v rozhlase a uváděna v novinách. Rozpoutaný teror měl naplnit zemi hrůzou, ochromit jakýkoliv odpor. Nacisté potřebovali, aby mezi popravenými byli i veřejně známí lidé. Chtěli tím dát na vědomí, že ušetřen nebude opravdu nikdo. A to byl i případ Vladislava Vančury, který byl ve svém zbraslavském domě zatčen 12. května 1942. O jeho odbojové činnosti měli vyšetřovatelé gestapa jen velmi mlhavé představy, ale věděli, že jde o významného spisovatele a rozhodli se v době stanného práva v jeho vyšetřování nepokračovat a zařadit ho na seznam lidí, kteří mají být ihned popraveni. Zprávu o jeho odsouzení k trestu smrti zastřelením 1. června 1942 vydala ČTK a otiskly ji například Lidové noviny. Uvádělo se v ní, že poskytoval úkryt „agentům“ (myšleno parašutistům), což byl naprostý nesmysl. Zpráva měla šokovat. Vranské obyvatele šokovala o to víc, že Vladislava Vančuru neznali jen prostřednictvím jeho knih, ale osobně. Vždyť řadu z nich léčil, býval lékařem v závodní ambulanci ve vranské papírně. A znali i jeho ženu Ludmilu, rovněž lékařku. Ta ve své knížce Dvacet šest krásných let vzpomíná, jak jejich doktorské vranské mise tehdy probíhaly: „Ve Vraném lékař nebyl a pro továrnu znamenalo dojíždění nemocných k lékaři do Davle nebo na Zbraslav velké časové ztráty. Žádný z okolních doktorů, vesměs starších pánů, nemohl továrně vyhovět, a tak se čekalo se zřízením tovární ordinace na nového, mladého doktora. Jezdila jsem do Vraného s Vladislavem a později, kdykoli potřeboval čas pro psaní, sama. Bývaly to dva půldny v týdnu a vypadaly tak, že sotva jsme ve Vraném vystoupili z vlaku,

čekalo nás už na nádraží tolik poslů a vzkazů, ke komu máme jít, že jsme si to musili rozdělit. Spousta lidí z továrny bydlela ve velkém domě proti nádraží, říkalo se mu „rajčůl“ nebo taky „rajčůr“, asi podle Reitschule. Vypadal bez nadsázky stejně nevrlý a rozlehle jako jezdecká kasárna. Jaká spousta rodin se tam vešla! Rajčůl měl čtyři vchody a dvě patra, těžko jsme si mohli pamatovat, kde kdo bydlí, a tak nás vždycky od jednoho nemocného dovedli k dalšímu: pak dál v obci zase stáli před staveními další „posli“, a než jsme dorazili k továrně, měli jsme za sebou dvě i tři desítky návštěv. Ve Vraném však bylo zlé, když tam někdo potřeboval rychlou pomoc v noci; od půlnoci až do rána tam ani zpět nejel žádný vlak, po setmění zavřel i převozník svůj domek a bylo dost těžké dovolat se ho ze zbraslavské strany. Nedávno, když jsem viděla zfilmovaný Coolenův román *Ves u řeky*, vzpomněla jsem si na situaci, ve které se Vladislav jednou octl. Nebylo to sice tak dramatické jako ve filmu – ale nemělo to k tomu daleko. V noci ve Vraném někdo náhle onemocněl; vzkaz telefonovali z vranského na zbraslavské nádraží a odtamtud k nám přiběhl železničář – normální telefon totiž v noci nešel, služba na poště byla pouze ve dne. Vladislav se musil na cestu vydat pěšky. Počítal, že přejde ve Vraném přes zamrzlou řeku. Led držel, ale bylo slyšet, jak praská; z druhého břehu volali: Pane doktore, honem pojďte, fabrika pouští horkou vodu, pospěšte si, ještě to přejdete! Prešel, ale pak říkal, že jen s prabídnými pocity. Zpátky to už přes led opravdu nešlo, a tak musil s návratem čekat na první ranní vlak. Práce v závodní ambulanci bývalo spousta, ale Vladislav tam jezdil rád, dobře se tam cítil mezi lidmi. A oni ho také měli rádi, nezapomněli na něho a v roce 1957 dali závodu jeho jméno.“

Dětství v Davli

Dětství Vladislava Vančury je spjato s Davlí, kam se s rodiči a sourozenci (byl z pěti dětí) přestěhoval, když mu bylo šest roků. Jeho tatínek se tu stal správcem cihelny a kamenolomu a Vančurovi tu prožili sedmnáct let. Bydleli v domě nad řekou, Vladislav si tu našel kamarády, především kluky z cihelny. „Jako všechny děti z cihelny znal prameňáky, kteří kolem plavili vory, děti na ně volaly, plavaly k pramenům – tak se říkalo vorům – často na ně vylezly a kus cesty se vezly dolů po proudu, stejně znaly davelské děti i všechny chlapy na šífech, na kterých se vozil davelský kámen do Prahy, nazpátek domů táhli lodě – kterým ale nikdo neřekl jinak než šify – nahoru proti proudu koně, Vladislav i ty koně dobře znal a litoval je, jak se musí dít,“ píše ve své knížce jeho žena Ludmila Vančurová. Vltavu měl Vladislav moc rád. A jako kluk taky zbožňoval, když se v cihelně vyprávělo. K peci, v níž se vypalovaly cihly, se přicházeli ohřát pocestní a vandráci, často zůstávali i přes noc a dospělí i děti naslouchali jejich příběhům. Vladislav vydržel poslouchat celé hodiny, nechtěl se z cihelny hnout.

A také miloval psy, Vančurovi jich měli několik. Protože davelská škola neměla dobrou pověst, učitel byl opilec, dali rodiče Vladislava do školy do Prahy. Vždy když přijel domů na svátky a prázdniny, „vrhl se nejdříve ke psům a rovnou do boudy k tomu nejmilejšímu“. Ludmila Vančurová popisuje, že o nich vyprávěl jako o lidech, kamarádech. „Pamatoval se na jejich příhody, zvyky i různé psí podfuky. A láska ke psům ho nikdy nepřesla – kdysi mi dokonce řekl: „Až jednou budu umírat, dejte mi štěňátko, to mne potěší ještě na smrtelné posteli.“ Tehdy nemohl tušit, že žádnou smrtelnou postel mít nebude, že jeho život vyhasne v nedožitých dvaapadesáti letech před popravčí četou na kobylické střelnici.

Pokračování příště.

Pavlaína Kouřová

VÁNOCE A NOVÝ ROK

- Moje představa Vánoc, ať už staromódních nebo moderních, je velmi jednoduchá: milovat druhé. *(Bob Hope)*
- Vánoce jsou láska v akci. Pokaždé, když milujeme, pokaždé, když dáváme, tak jsou Vánoce. *(Dálie Evans)*
- Vánoce jsou obdobím pro zažehnutí ohně pohostinnosti v pokoji a dokonalý plamen dobročinnosti v srdci. *(Irving Washington)*
- Musí existovat alespoň jeden den v roce, který nám připomene, že krom nás samých jsme tu i pro něco jiného. *(Eric Sevareid)*
- Vánoce jsou doba, díky které drží veškerý čas pohromadě. *(Alexander Smith)*
- Nikdy není po Vánocích, když to člověk nechce. Vánoce jsou rozpoložení myslí. *(Lauren Myracle)*
- Lidi jsou na sebe hodní jen na Vánoce. Proč nemít Vánoce každý den? *(Monika Opatrná)*
- Na Bohu se mi líbí, že svoji štědrost neprojevuje jen na Vánoce. *(Pavel Kosorin)*
- Vánoce jsou pro mě o vzpomínání na zemřelé, jsou hlavně pro děti. Vánoce jsou o melancholii. *(Xindl X)*
- Byly pouze jedny Vánoce, ostatní jsou už jen výročí. *(William John Cameron)*
- Domácí mazlíčci, stejně jako jejich majitelé, mají tendenci se v období Vánoc rozšiřovat. *(Frances Wright)*
- Dokonalost dárku spočívá v jeho vhodnosti, nikoli v jeho hodnotě. *(Charles Dudley Warner)*
- Každý, kdo věří, že muži i ženy jsou stejní, nikdy neviděl muže balit dárek. *(neznámý autor)*
- Nový rok je dnem, kdy mají všichni lidé narozeniny. *(Charles Lamb)*
- A teď připijme na Nový rok, plno věcí, které se nikdy nestaly. *(Rainer Maria Rilke)*
- Připijme si nejen na Nový rok, ale taky na naše další šance, dělat všechno správně *(Oprah Winfrey)*

CENÍK INZERCE OBECNÍHO ČASOPISU ZRCADLO

(Náklad 300 kusů + zveřejnění na internetových stránkách obce Vrané nad Vltavou – www.vranenadvltavou.cz)

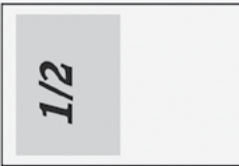
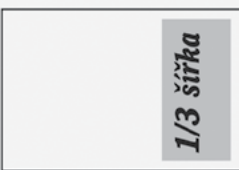
Obálka:

2, 3 a 4 strana obálky
– BAREVNĚ

Vnitřní blok:

strany 1–32
– ČERNOBÍLE

Číslo účtu: 7226504/0600
Variabilní symbol: 33492111

						
CELOSTRANA – 1/1	PŮLSTRANA – 1/2	CELOSTRANA – 1/1	PŮLSTRANA – 1/2	TŘETINA – 1/3	ČTVRTINA – 1/4	ČTVRTINA – 1/4
Formát: 128x185 mm	Formát: 128x90 mm	Formát: 128x185 mm	Formát: 128x90 mm	Formát: 128x59 mm	Formát: 62x90 mm	Formát: 128x43 mm
Barevnost: Barva	Barevnost: Barva	Barevnost: Černobílá	Barevnost: Černobílá	Barevnost: Černobílá	Barevnost: Černobílá	Barevnost: Černobílá
Cena: 2420 Kč	Cena: 1210 Kč	Cena: 726 Kč	Cena: 484 Kč	Cena: 363 Kč	Cena: 242 Kč	Cena: 242 Kč
včetně DPH	včetně DPH	včetně DPH	včetně DPH	včetně DPH	včetně DPH	včetně DPH
(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)	(při dodaném tiskovém podkladu)
Cena zlomu: 800 Kč	Cena zlomu: 600 Kč	Cena zlomu: 600 Kč	Cena zlomu: 400 Kč	Cena zlomu: 300 Kč	Cena zlomu: 200 Kč	Cena zlomu: 200 Kč
+DPH	+DPH	+DPH	+DPH	+DPH	+DPH	+DPH
Umístění: pouze na 2, 3 nebo 4 obálce	Umístění: pouze na 2, 3 nebo 4 obálce	Umístění: pouze ve vnitřním bloku	Umístění: pouze ve vnitřním bloku	Umístění: pouze ve vnitřním bloku	Umístění: pouze ve vnitřním bloku	Umístění: pouze ve vnitřním bloku

Postup zadání inzerce: Inzerent dodá elektronicky podklady: ou@vranenadvltavou.cz. Zaplatí poplatek dle rozměru inzerátu (osobně na OÚ nebo elektronicky na č.ú. 7226504/0600, v.s. 33492111).

Vydává: Obecni úřad Vrané nad Vltavou • Redakční rada: Blanka Tomková, Bohuslava Chvátalová, redakční dopisovatelé
• Technická spolupráce: S01 reklamní studio, Jaurisova 515/4, 140 00 Praha 4, www.s01.cz • Užavěrka: 11. 11. 2020
• Užavěrka dalšího čísla: 2. 2. 2021 • Cena: 10 Kč • Redakce neručí za věcnou správnost otištěných příspěvků od dopisovatelů. Svoje dotazy, připomínky nebo příspěvky ke zveřejnění posílejte na adresu: Obecni úřad – ZRCADLO, Březovská 112, 252 46 Vrané n. Vltavou. Elektronická adresa: vranske.zrcadlo@seznam.cz mistostarosta@vranenadvltavou.cz. Samozřejmě je možný osobní kontakt s kterýmkoli členem redakční rady.

FOTOREPORTÁŽ – AKCE ZŠ

POHÁDKOVÝ ROK

Prosinec

Vánoce v pohádkách

Babičko, přečti mi prosím pohádku...

Vánoce patří pohádkám, kterou máte nejraději?

Pojďme si s babičkou a dědečkem povídat o vánocích a adventu:

Co je advent a kdy slavíme Vánoce?

Čím můžeme zdobit vánoční stromeček?

Jak jste slavili vánoce babičko a dědečku, když jste byli děti? Jaké jste dostávali dárky?

Děti jak dnes slavíte vánoce?

Jaké dostáváte dárky?

Jaký dárek Vám udělal největší radost?

Jaké kdo zná vánoční koledy?

Zazpíváme si společně?

Pomůcky: barevné papíry, nůžky, lepidlo, kružítko, pravítko, tužka, třpytky, třpytivé drátky

Postup:

Na zelený papír narýsujeme kolo. Kolo rozdělíme na tři stejné části a rozstříháme. Z hnědého papíru vystříháme proužek na kmen. Všechny vystřížené části slepíme. Z bílé čtvrtky vystříháme kolečka. Kolečka natřeme lepidlem a polepíme třpytkami. Hotové ozdoby nalepíme na stromek. Stromek dozdobíme třpytivými dráty.

Babičko a dědečku, prosím pomíchejte nám?

Naučíte nás vánoční tradice?

Rozkrojení jablíčka - bude tam hvězdička?

Pouštění ořechových skořápek - kam až doplave?

Pletení vánočky - nezamotají se nám ruce?

Větvičky Barborky - rozkvetou do Štědrého dne?

Jaké tradice ještě znáte? Povídejte nám o nich...

Podrobný návod k aktivitě, včetně fotek naleznete na www.activity-register.eu

Mezi námi
mezigeneračně

Děkujeme, že jste s námi.

www.mezi-nami.cz